

NOTULEN van de vergadering van de raad van de gemeente Voorschoten, gehouden op 11 april 2024 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: mevrouw N. Stemerink, burgemeester.

Griffier: de heer B.J. Urban.

Aanwezige leden: de heer mr. drs. C. Bremmer, mevrouw R.E. de Bruin-Van Alphen, de heren A. Deuzeman, W.J. van Duivendijk en G. van den Ende, mevrouw C.L. Ilić, mevrouw P.T.M. Kortekaas-Warmerdam, mevrouw J.G. van der Krogt, de heren P. 't Lam, B. Lavrijsen en E.M.L.H. Maassen, mevrouw K.S. van Meenen, mevrouw E. Mieremet, de heer M.P.A. van Oostrum, mevrouw M.H.R. Persoon, de heren A.L.R. Posthuma en B.W. Reinke, mevrouw J.C. Schroot, mevrouw H.M. van der Wende, mevrouw P. Wijnen en mevrouw M.J.T. Zoun.

Aanwezige wethouders: de heer P. de Bruijn, de heer C.J. van der Elst en de heer H.G. Schokker.

1. Opening, mededelingen en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Ik open hierbij de vergadering van de gemeenteraad van Voorschoten van 11 april 2024 en ik heet u van harte welkom. Er zijn geen berichten van verhindering.

Zoals u heeft gezien zijn er vanuit het presidium twee agendapunten toegevoegd aan de hamerstukken: de wijziging van de Verordening rechtspositie en de ontheffing voor wethouder Schokker van het woonplaatsvereiste.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter**: De spreektijden zijn 18 minuten per fractie en 34 minuten voor het college.

2. Vaststellen raadsnotulen van 7 maart 2024

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad

3.1. Brieven van instellingen of burgers;

3.2. Informatiebrieven van het college van B en W

3.3. Schriftelijke beantwoording van vragen uit de raad

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik heb een korte opmerking over de infobrief over de musical. Ik hoop en vertrouw erop dat dit echt een musical vanuit de Voorschotense gemeenschap zal zijn en niet alleen een professionele kwestie. Die opmerking wil ik graag maken.

De **voorzitter**: Ik kan u zeggen dat dat zeker het geval is. Er zijn vele aanmeldingen vanuit de samenleving van Voorschoten. De deelnemers zijn dus allemaal inwoners van Voorschoten.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Ik wil een vraag stellen naar aanleiding van brief 2426 over de Regiovisie aanpak huiselijk geweld. Ik meen mij te herinneren dat in een eerdere informatie ook een advies stond van de Adviesraad Sociaal Domein, waarin het college werd geadviseerd om een lokaal plan op te stellen voor de aanpak van huiselijk geweld. Ik vraag me af of de wethouder daar een keer op kan terugkomen. Kunnen we dat plan tegemoetzien en, zo ja, wanneer?

De **voorzitter**: Vindt u het goed als ik deze vraag doorgeleid naar het college en dat het antwoord de raad via de griffie wordt toegezonden? Dat zal dan de komende week gebeuren. Dat is hierbij afgesproken.

Met inachtneming van het bovenstaande wordt besloten overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje en actuele bestuurlijke aangelegenheden

Er zijn geen aanmeldingen voor dit agendapunt.

5. Hamerstukken:

5.1. Vaststelling Nota Vastgoedbeleid Voorschoten (raadsregistratienummer Z/22/068206/384992);

5.2. Eerste Wijziging Verordening rechtspositie raad 2021 (raadsregistratienummer Z/24/085237/391640);

5.3. Verlenging ontheffing woonplaatsvereiste wethouder H.G. Schokker (raadsregistratienummer Z/24/084568/388279)

Deze voorstellen worden met algemene stemmen aangenomen.

6. BESPREEKPUNTEN

7. Ontwikkeling Kruispuntkerk (raadsregistratienummer Z/23/82154/385936)

De **voorzitter**: De gemeente wil de Kruispuntkerk gebruiken om een Cultureel Centrum met een woongebouw ernaast te realiseren. Aan het eind van dit jaar zal de raad hierover een besluit nemen. In de tussentijd worden de nodige stappen gezet om dit besluit voor te bereiden. Daarvoor is geld nodig. Daarom ligt dit raadsvoorstel voor. Voor de volledigheid meld ik dat een gewijzigd raadsvoorstel is toegezonden met een extra beslispunt met de bijbehorende begrotingswijziging.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Dit plan zou weleens het begin van iets heel moois kunnen zijn. Een Cultureel Centrum in de Kruispuntkerk biedt veel meer dan alleen een mooie plek voor cultureel Voorschoten: het levert een enorme kwaliteitsimpuls op voor het hele dorpscentrum en met de nieuwe functie kan de kerk als identiteitsdrager van het dorp behouden blijven, zoals heel mooi in het raadsvoorstel is omschreven. Dat is heel waardevol, ook voor de beleving van het centrum. Daarnaast verwachten wij met een dergelijke ontwikkeling een vliegwieleffect voor de rest van de centrumontwikkeling. Niet onbelangrijk is dat dit plan, zoals het er nu uitziet, op basis van het onderzoek betaalbaarder lijkt. Er lijkt ook veel meer maatschappelijk draagvlak voor te zijn dan voor eerdere plannen. Als je naar buiten loopt, hoor je dat ook gewoon. Voorschotenaren worden hier enthousiast van en willen er iets moois van maken.

Maar we zijn ook realisten, want dit is pas de eerste stap. Het haalbaarheidsonderzoek toont wel aan dat realisatie in zowel technische als financiële zin mogelijk moet zijn, maar er zijn nog veel zaken die verduidelijking behoeven en die verder uitgewerkt moeten worden. Zo wordt de raad gevraagd om een investeringsbedrag ter beschikking te stellen. De VVD is daartoe bereid, omdat wij dit zien als een investering in een belangrijke publieke functie. Maar hierbij is heel belangrijk dat duidelijk wordt uitgewerkt hoe met die publieke investering wordt omgegaan, bijvoorbeeld als de samenwerking met de pandeigenaar voortijdig eindigt, als een verandering van eigenaarschap optreedt of bij andere soortgelijke zaken. Dit is te regelen en uit te werken. Daar zijn allerlei verschillende methodes voor, maar dit moet in het uitwerkingsplan dus duidelijk naar voren komen. Verder wil de VVD ook het punt van de beheerstructuur in het uitwerkingsplan meegenomen zien, omdat de manier waarop het toekomstige gebouw beheerd wordt, bepalend is voor hoe het in de praktijk gaat functioneren, ook voor alle culturele verenigingen en instanties die er gebruik van gaan maken. Dus hoe gaat die beheerstructuur eruitzien? Welke rol ziet het college hier voor de gemeente in? Datzelfde geldt voor de betaalbaarheid voor de verenigingen die er gebruik van gaan maken.

De ontwikkeling van de Kruispuntkerk is een eerste stap in de noordflankontwikkeling van het centrum. De woningbouwontwikkeling op het Churchillplein zal hierop moeten volgen. Daarvoor is de verhuizing van de Aldi naar het Churchillplein essentieel. De insteek om zo te werken, steunt de VVD wel, maar tegelijkertijd vinden we dit een kwetsbaar punt in het plan. In het raadsvoorstel wordt namelijk met behoorlijk veel stelligheid gezegd dat er in Q2 van 2024 duidelijkheid moet zijn over het verplaatsen van de Aldi, maar vooralsnog is daar nog helemaal geen uitsluitsel over en Q2 is inmiddels al onderweg. Het wordt een beetje krap. Ik waardeer het tempo dat de wethouder wil

inzetten, maar vooralsnog lijkt het een heel positieve gedachte om dit voor de zomer duidelijk te krijgen. Mijn vraag aan het college is dus hoe zeker het college het acht dat die verplaatsing van de Aldi gaat plaatsvinden. Mocht die niet of pas veel later gaan plaatsvinden dan nu wordt aangenomen, welke gevolgen kan dat dan hebben voor de ontwikkeling van de Kruispuntkerk of de realisatie van woningbouw aan het Churchillplein?

Ik zei het al: het is een project dat voor Voorschoten heel mooi kan uitpakken. Daar geloven wij echt in, maar het is ook een project dat zeker in deze fase, de komende maanden, nog gepaard gaat met behoorlijk wat risico's: financiële risico's en bestuurlijke risico's. Ik zei al dat er nog veel onzeker is. Het gaat om veel geld. Daarom is het extra belangrijk om als raad een extra vinger aan de pols te houden. Daarom steunen we de motie van de Partij van de Arbeid om die vinger ook echt aan de pols te houden. Dat lijkt ons een goed uitgangspunt.

Kortom, de VVD is enthousiast over dit voorstel en wij waarderen de voortvarendheid waarmee het college met dit plan aan de slag gaat. We houden zeker oog voor de risico's daarin. Ik wacht met veel belangstelling de antwoorden van het college af, maar wat ons betreft verdient dit voorstel het om verder uitgewerkt te worden.

De **voorzitter**: De heer ... Maassen. Excuses, ik was even uw achternaam kwijt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Als u mijn spreektijd maar niet kwijt bent, want die ben ikzelf altijd kwijt. Zoals ik in de commissievergadering al heb gezegd, worstelt de gemeente Voorschoten al ruim twintig jaar met het realiseren van een nieuwe culturele locatie. Het wordt tijd dat er iets besloten wordt. De SP was voorstander van een vorig plan en we vinden nog steeds dat dat een betere optie was geweest, maar er moet wel iets komen. Dat houden we zeker in ons achterhoofd. Dat betekent dat we niet bij voorbaat tegen dit plan zijn, maar we hebben wel een aantal kritische vragen, kanttekeningen en opmerkingen, om te beginnen over de financiën. De VVD heeft zojuist betoogd dat dit plan beter binnen de kaders past dan eerdere plannen. Dat klopt, maar daarbij vergeet de VVD een klein maar zeer belangrijk element, namelijk dat in dit plan de bibliotheek niet meegenomen wordt. Dat was in al die andere plannen wel zo. Hier zit geen bibliotheek in. Dat betekent dat binnen het budget voor culturele accommodaties ook nog een bibliotheek moet worden gebouwd. We weten dat er plannen zijn om dat te combineren met een nieuw gemeentehuis of met nieuwe faciliteiten voor het gemeentehuis, maar wij gaan ervan uit dat daarbij toch ook voor een deel het budget voor de culturele locaties moet worden meegenomen. Wij willen graag de verzekering van de wethouder dat het gebruiken van dit bedrag uit het budget voor culturele locaties niet betekent dat er straks geen geld meer is voor de bibliotheek.

De VVD heeft ook al het punt gemaakt ten aanzien van de beheerstructuur en de kosten voor de verenigingen. De SP vindt het toch wel problematisch dat er nu wordt nagedacht over een Cultureel Centrum dat in commerciële handen is en niet in de handen van de gemeente. Dat betekent dat het voor de gemeente ingewikkelder wordt om een goed beheer te voeren - dat gaan we namelijk niet doen - waarin de verenigingen op een goede manier samen kunnen werken in dit gebouw. Dat betekent dat de kosten commerciële vierkantemeterprijzen zullen zijn en niet de kosten die de gemeente normaal gesproken voor dit soort voorzieningen vraagt. Wij sluiten ons daarom van harte aan bij de motie van de PvdA, waarin wordt gevraagd om in het uitwerkingsplan hierover duidelijkheid te geven, zodat we in het volgende stadium, als hierover besloten wordt, ook inzicht hebben in hoe dit eruit moet gaan zien.

Het volgende punt is het parkeren. Dat was een van de knelpunten bij de Wijngaardenlaanlocatie van het Cultureel Centrum, de versie van het Cultureel Centrum die twee jaar geleden is afgeschoten. Daarin was er te weinig parkeerplek. In het huidige plan zijn maar tien parkeerplaatsen opgenomen en die zijn niet eens voor de bezoekers van het Cultureel Centrum, maar voor de bewoners van de 24 woningen. Dat is overigens een parkeernorm onder 0,5. Tot mijn verbazing heb ik de VVD daar nog niet over gehoord. Er zijn dus geen parkeerplaatsen voor bezoekers opgenomen in dit plan. Wij zijn heel benieuwd hoe dat verder gaat, want we hebben het over een locatie waar eigenlijk dagelijks een file staat, hier bij de rotonde. Wij zijn heel benieuwd hoe dit in de toekomst verder wordt uitgewerkt en we gaan de uitwerknootitie daar ook kritisch op bekijken: is daar wel rekening mee gehouden?

Tot slot wonen. Een onderdeel van het plan is dat er 24 woningen worden gebouwd op de Aldi-locatie. We snappen dat. We hebben in de commissie al aangegeven dat we het vervelend vinden

dat bij dit plan niet wordt voldaan aan de in deze raad gemaakte afspraken voor het aantal sociale en betaalbare woningen in een plan. De argumentatie van het college daarvoor is dat deze afspraak met de ontwikkelaar is gemaakt voordat deze raad dat beleid heeft vastgesteld. Dat klopt; dat was een hele dag eerder. Natuurlijk wist het college bij het maken van deze afspraken allang dat dit beleid eraan kwam. Wij vinden dat het voor de toekomst weinig vertrouwen geeft dat het eerste het beste plan van dit college voor woningbouw meteen tekortschiet in de doelstellingen die dit college zelf heeft geformuleerd. We houden daarom ons hart vast voor de volgende plannen die gaan komen. We zijn bang dat we dan steeds dit soort smoesjes gaan krijgen: "ja, maar dit was al vastgesteld" of "we waren al in onderhandeling". Er is altijd wel wat. Als je beleid hebt en als je daarvoor staat, doe je je best om dat gerealiseerd te krijgen.

Even voor de duidelijkheid: er wordt op initiatief van de PvdA een motie ingediend die door zes partijen is ondertekend. De SP staat daar niet onder. De enige reden daarvoor is dat ik de afgelopen week heel slecht bereikbaar was per mail en de mails dus gewoon heb gemist. Ik was op vakantie. Wij willen graag ook als mede-indiener van deze motie worden gezien.

De **voorzitter**: Misschien wil de indiener van de motie nu het woord voeren. Dat is misschien wel handig, want de motie is nog helemaal niet ingediend.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Zoals u weet, zijn wij als PvdA een groot voorstander van cultuur. Cultuur is iets wat mensen samenbrengt. Van verschillende walks of life samen een mooie voorstelling creëren of bekijken leidt tot verbondenheid en verbinding. Dat vinden wij als Partij van de Arbeid ontzettend belangrijk. De VVD en de SP refereerden er al aan: deze discussie is al best lang in deze raad gevoerd. Er zijn verschillende plannen voorbijgekomen. Ik heb ook verschillende mooie plannen voorbij zien komen. Ik heb het gevraagd aan een paar mensen die wat langer in de raad zitten, en dat initiële enthousiasme is hier naar aanleiding van de verschillende plannen vaker voorbijgekomen. Dat optimisme in de zin van "we gaan beginnen" voel ik nu weer, maar dat is eerder ook een andere kant op gegaan. Die realiteitszin wil ik iedereen graag ook even meegeven.

Zoals gezegd is het een schets, nog geen echt plan. De Partij van de Arbeid heeft in de commissie al gezegd dat er natuurlijk nog wat onduidelijkheden zijn over hoe de investeringen precies vorm worden gegeven en wat de beheervorm gaat zijn. Dat hangt natuurlijk weer voor een belangrijk deel samen met de betaalbaarheid voor de verenigingen, die natuurlijk ook heel relevant is.

Ik deel het ongemak van de SP: we gaan een substantieel bedrag investeren in een particulier eigendom, dat dus niet van de gemeente is. Het lastige waar we nu mee zitten, is dat ik bang ben dat we op dit moment niet zoveel andere opties hebben. Daarom is het zaak dat we deze weg op een goede manier gaan aflopen. Omdat wij in eerste aanleg toch echt wel enthousiast zijn over het plan en over wat we daar gezien hebben, willen we er ook zeker van zijn dat we op het juiste moment alle informatie krijgen om dit plan op een goede wijze te kunnen beoordelen. Dat is de reden waarom wij motie 322 indienen. De behandeling van dit plan staat eigenlijk gepland voor de laatste raadsvergadering voor het einde van het jaar. Als we pas volgend jaar een beslissing nemen, zou het kunnen dat we op het laatste moment onder te veel tijdsdruk niet de goede dingen daarin doen. Dat is de reden waarom wij vragen om een deel van de informatie heel erg naar voren te halen, zodat we eigenlijk al informatie kunnen krijgen tijdens de commissievergadering van 10 oktober en daarmee beter beslagen ten ijs te komen. We hebben daar een motie over geschreven. Ik dank alle partijen voor de ondersteuning, ook de SP, die dat zojuist gedaan heeft. Ik ben blij dat we als raad unaniem deze behoefte hebben en dat we met z'n allen laten zien dat we de intentie hebben om hier met z'n allen iets van te gaan maken, van welke uitgangspunten we ook vandaan komen ten aanzien van de verschillende plannen. De motie, die mede wordt ingediend door alle overige fracties, luidt:

"Motie 322.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 april 2024, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. *het college voornemens is de gemeenteraad in december 2024 een ontwerpbesluit voor te leggen over de ontwikkeling van de Kruispuntkerk tot een nieuw Cultureel Centrum van en voor Voorschoten;*
- b. *de raad het overleg in december graag vanuit een positieve grondhouding in zou willen gaan, maar er op dit moment nog geen antwoord kan worden gegeven of het uiteindelijke definitief ontwerp, het investeringsplan en het uitgewerkte exploitatieplan zullen voldoen aan de randvoorwaarden die de raad hieraan stelt;*

voorts constaterende dat:

- c. *het voorgenomen nieuwe appartementencomplex naast het kerkgebouw onderdeel uitmaakt van het ontwerpbesluit;*
- d. *eventueel uitstel van de besluitvorming tot na 1 januari 2025 leidt tot een noodzakelijke aanpassing van de woningverdeling in het appartementencomplex die kan leiden tot vertraging in de planvorming;*

overwegende dat:

- e. *het nieuwe Cultureel Centrum eind 2025 gereed kan zijn op voorwaarde dat het definitieve voorstel in december 2024 wordt vastgesteld;*

van mening dat:

- f. *het onwenselijk is dat zorgvuldige besluitvorming door de raad in december 2024 onder druk staat van een procedure die nog niet voorziet in tussentijdse bespreking van een voorgangsrapportage van het college, een bespreking die de mogelijkheid geeft tot tussentijdse bijsturing dan wel aanscherping van het uiteindelijke voorstel;*

verzoekt het college zorg te dragen voor een raadpleegbrief met een voortgangsrapportage over de inhoud van definitief ontwerp, het investeringsplan en het uitgewerkte exploitatieplan van een nieuw Cultureel Centrum in de Kruispuntkerk en over de voornemens van het te bouwen appartementencomplex. De raadpleegbrief wordt ter bespreking voorgelegd aan de commissie WRG van 10 oktober 2024;

verzoekt het college voorts in deze raadpleegbrief informatie te verschaffen over de stand van zaken met betrekking tot de volgende onderwerpen:

1. *investeringen: een uitwerking van de businesscase van het Cultureel Centrum en in het bijzonder 1 t/m 5 van het raadsvoorstel van 11 april 2024. Deze uitwerking kent ook een financiële paragraaf en informatie over de uitwerking van de uitspraak in het raadsvoorstel dat eigenaar en gemeente op basis van de geoptimaliseerde businesscase afspraken maken over een balans in de verdeling van de investeringen;*
2. *exploitatiebijdrage: de te verwachten gemeentelijke exploitatiebijdrage aan het Cultureel Centrum;*
3. *huurovereenkomst: lengte van de huurovereenkomst, hoogte van de huur, indexering huur, afspraken over boedelscheiding bij beëindiging huurovereenkomst, afspraak over positie gemeente bij verkoop Kruispuntkerk door eigenaar;*
4. *governance: beschrijving van rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van eigenaar, gemeente en beheerorganisatie;*
5. *huur gebruikers: beschrijving afspraken over (betaalbare) huur gebruikers;*
6. *beheerorganisatie: samenstelling beheerorganisatie;*
7. *wet- en regelgeving: informatie over eventuele relevantie van wet- en regelgeving die van belang kunnen zijn bij deze bijzondere vorm van 'public private partnership',*

en gaat over tot de orde van de dag."

Mijn laatste punt betreft de woningbouwpercentages. Ik ben het echt met de SP eens. Ook al gaat het maar om een paar huizen die van niet betaalbaar naar betaalbaar gaan - dat zijn er, snel rekenend, een stuk of vijf - het gaat om het principe. Dat ben ik echt met de heer Maassen eens: als we bij het eerste het beste plan dat wij gaan doen, gelijk van die principes afwijken, is dat geen goed precedent voor de toekomst, want een volgende projecteigenaar die het gesprek aangaat,

gaat hier weer op wijzen. Volgens mij moet je je poot gewoon hartstikke stijf houden. Ik heb begrepen dat je als wethouder altijd een voorbehoud kan maken. Dat is een vraag - ook een politieke vraag - aan de wethouder: had hij niet een voorbehoud kunnen maken en, zo nee, waarom niet? Daar krijg ik graag een toelichting op van de wethouder.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Dit is een mooi plan om de Kruispuntkerk te behouden en een zinnige invulling te geven die bijdraagt aan de levendigheid van het dorpscentrum en volop gelegenheid biedt om te ontmoeten en deel te nemen aan en te genieten van kunst en cultuur. Prachtig! De Cultuurfabriek, het Filmtheater, de Stichting Beheer Cultureel Centrum, het burgerinitiatief en de Vrienden van Voorschoten hebben ook allemaal onderschreven dat hier een mooi plan ligt. De beoogde gebruikers hebben aangegeven betrokken te willen worden bij de uitwerking. We gaan ervan uit dat het college dit de komende maanden ter hand zal nemen.

We hebben vragen gesteld over de parkeernormering en de parkeerdruk als gevolg van het intensievere gebruik van het kruispunt, zoals zojuist al werd aangegeven. We hebben gevraagd om een parkeeronderzoek. De wethouder heeft aangegeven dat dat er nog komt. We kijken daar de komende maanden dus naar uit. Over de woonbebouwing hebben we nog steeds wat zorgen, net als de Vrienden van Voorschoten dat hebben aangegeven in hun mooie brief. Bij het ontwerp zijn al diverse maatregelen doorgevoerd om de bouwmassa minder massaal te doen lijken. De bovenste twee lagen zitten in een kap. De plastic van de gevel is mooi toegepast, maar de bouwmassa is ten opzichte van de kerk nog steeds fors. Het woongebouw is dominant ten opzichte van de monumentale kerk. We gaan ervan uit dat alle ingezette middelen ook bij de uitwerking in stand zullen blijven, maar we hebben ook gevraagd of er nog varianten mogelijk zijn en onderzocht worden en of die aan ons worden voorgelegd. Dat is ook aangegeven door de wethouder. We kijken er dan ook naar uit of er nog mogelijkheden zijn om iets aan te passen.

Ook is van belang dat de beelden die wij krijgen, helder zijn en voor iedereen inzichtelijk maken hoe het er allemaal precies uit gaat zien, bijvoorbeeld met 3D-rendering, beelden op ooghoogte van alle zijden van de bebouwing, bezonning, schaduwwerking et cetera. Dan kan de raad straks een goed afgewogen besluit nemen.

Over de financiën is eigenlijk nog niet heel veel te zeggen, maar zoals de motie ook aangeeft, willen we meer inzicht in exploitatiebijdragen, de huren voor de gebruikers, de relatie tussen de baten van de horeca, de lasten en afschrijvingslasten. Een meerjarig beeld is nodig zodat wij in december een besluit kunnen nemen. We hebben in de commissie al aangegeven dat wij de motie graag mede wilden ondertekenen, omdat we dan een tussenstap kunnen maken en de kans vergroten om in december daadwerkelijk een positief besluit te kunnen nemen, want dat doen wij graag. Er ligt gewoon een mooi plan en het zou zonde zijn als het dit jaar niet door kan gaan.

Het college heeft aangegeven de legitimiteit van de staatssteun verder te laten onderzoeken. We gaan ervan uit dat het hele plan ook wordt getoetst aan andere wet- en regelgeving, zoals aanbestedingsregels en algemene beginselen van behoorlijk bestuur; zeg maar: het Didam-arrest en de arresten die daarna volgden. Dit zijn allemaal aspecten die meespelen en waar we in de komende maanden graag inzicht in willen hebben.

Beheer, het exploitatiemodel en de organisatievorm zijn ook van groot belang. Daar hebben al diverse mensen aandacht voor gevraagd. We kijken uit naar opties die ervoor zorgen dat het langjarig goed en naar ieders tevredenheid beheerd kan worden.

We gaan er dan ook van uit dat we vandaag met het nemen van een positief besluit toewerken naar een positief besluit in december. We hebben de motie medeondertekend. Ik denk dat we met een tussenstap heel goed op weg zijn. We wensen het college de komende maanden heel veel succes met dit mooie project.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Het is de hoogste tijd voor realisatie van onze nieuwe cultuurvloer en vooral voor het door de raad en het college leveren van wat we onze inwoners beloofd hebben. In de commissie hebben wij en andere fracties onze constructieve zorgen en kritiek geuit over dit raadsvoorstel. Die zorgen en kritiek werden vaak gedeeld. Dit is goed samengevat in motie 322; dank aan de heer De Graaf, die op de tribune zit. Onze fractie heeft de motie mede ingediend.

Om te voorkomen dat we in december te laat zijn om bij te sturen, is de raadpleegbrief noodzakelijk. Die zien we het liefst zo spoedig mogelijk. Als het college kans ziet om ons als raad eerder mee te nemen, stellen wij dat dus op prijs.

Dan de vijf belangrijkste zorgen. Veel is al door de voorgaande fracties genoemd, met name de zorgen over de businesscase en het exploitatieplan. Ik denk dat we die zorgen allemaal delen. We danken de wethouder voor het memo waaruit blijkt dat de staatssteunmemo uit 2020 aangepast moet worden als gevolg van veranderde wetgeving.

Het tweede punt is de zorg over het verder oplopen van de achterstand in het realiseren van sociale en betaalbare woningen; daar is al over gesproken door voorgaande fracties. De gang van zaken met betrekking tot het verdelingspercentage voor sociale en betaalbare woningen is natuurlijk een beetje beschamend. Regels zijn regels; na lezing van de intentieafspraken horen we van de wethouder graag de bevestiging dat de vigerende Woonvisie wél geldt of gaat gelden als de gemeente de kerk koopt en dat de vigerende Woonvisie wél geldt bij de herontwikkeling van de overige ruimte rondom de Kruispuntkerk; ik denk aan de Aldi-locatie.

Het derde punt is de zorg dat er straks een prachtige cultuurkerk staat waar niemand gebruik van maakt. Toekomstige gebruikers, luister dus naar elkaar en vind elkaar. Dat levert namelijk een beter resultaat op dan een besluit van deze raad over de inrichting en de afspraken. U heeft er verstand van en u weet als geen ander waar u elkaar tegemoet kan komen.

De vierde zorg betreft het waterbedeffect op de huurinkomsten van andere maatschappelijke gebouwen. Denk aan de buurthuizen. Zij genereren wellicht minder huurinkomsten. De vraag is welk financieel effect dat heeft voor onze gemeente. Moeten we hen misschien extra subsidiëren?

De laatste en vijfde zorg is de zorg over het ruimtelijke effect in ons centrum door de hoogte van de bebouwing en vooral de blinde muren, de dode plint, want het hele centrum moet aantrekkelijk zijn om het levendig te houden.

Ik krijg graag een toezegging van de wethouder: mocht koop daadwerkelijk in beeld zijn, wil hij de raad hierover dan zo spoedig mogelijk informeren? Het helpt de raad in zijn besluitvorming als het college scenario's voorlegt waaruit we kunnen kiezen; het CDA refereerde daar al aan. Bijvoorbeeld een matrix van eigendom versus huur, verschillende hoogtes en meer of minder sociale woningen.

Samengevat: ondanks onze zorgen zien wij genoeg potentie om eindelijk de cultuurvloer te gaan realiseren.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Voor ons ligt de vraag om vervolgstappen te nemen om eind 2024 te besluiten over een definitief ontwerp, investeringsplan en exploitatieplan om de Kruispuntkerk te ontwikkelen als Cultureel Centrum. Voor Voorschoten Lokaal is de vraag niet of we dat gaan doen, maar hoe snel we dit mooie plan uitgewerkt en ontwikkeld zien worden. Voor Voorschoten Lokaal is het altijd de voorkeurskeuze geweest om in de Kruispuntkerk het Cultureel Centrum te ontwikkelen. We zijn erg positief verrast door de tekeningen van de inrichtingen die in bijlage 2 te zien zijn.

In de commissievergadering van 14 maart heeft Voorschoten ertoe opgeroepen om goed in overleg te blijven met partijen die belang hebben bij de ontwikkeling van de Kruispuntkerk. Ik zal er een paar noemen: de eigenaar van de Kruispuntkerk, de Cultuurfabriek, de ondernemers, het Filmtheater en ook de omwonenden. In dezelfde commissievergadering waren er nog veel onduidelijkheden. Voorschoten Lokaal hoopt dat deze na vanavond weggenomen zijn door de wethouder.

Voorschoten Lokaal zal er alles aan doen om op deze mooie locatie het Cultureel Centrum te kunnen realiseren. We wensen het college veel succes met het voorbereidend onderzoek, maar wel met deze klemtoon: blijf goed met iedereen in gesprek. Wij hebben motie 322 van de PvdA medeondertekend.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Het plan voor de verdere uitwerking van de plannen voor de Kruispuntkerk ziet er op het eerste gezicht hartstikke goed uit. Het is weliswaar een jaar later dan we hadden aangegeven en het is nog steeds geen officieel plan, maar de

plannen zijn er. Daar gaan we mee aan de slag. Als het plan binnen het aangevraagde bedrag verwezenlijk zou kunnen worden, zou er in Voorschoten een prachtige locatie zijn voor vele culturele activiteiten. Maar dat is wel een belangrijk punt: is het voor dit bedrag te realiseren? Er wordt ons gevraagd om straks in te stemmen met een behoorlijk bedrag voor de ontwikkeling, de renovatie en de verbetering van een gebouw dat niet ons eigendom is. De gemeente gaat betalen voor de verbouwing, zodat het gebouw goed geëxploiteerd kan worden, maar een duidelijke verdeling is er nog niet echt. Gaat de huidige eigenaar ook een deel van de kosten voor zijn rekening nemen en, zo ja, welk deel? Ik lees in het raadsvoorstel € 4,8 miljoen; € 3 miljoen is een culturele reserve, waarvan 3 ton in de voorbereiding gaat. Toch wordt aangegeven dat het wel binnen de afspraken past. In mijn rekensommetje klopt dat niet helemaal. Dat is voor mij dus nog niet helemaal duidelijk. We hebben twijfels of alles gefinancierd kan worden volgens de afspraken naar aanleiding van het vorige voorstel voor de MFA. En bij dat bedrag komt dan ook nog het bedrag voor de huisvesting van de bibliotheek, zoals de SP al aangaf.

Ook de beheerstructuur maakt ons vaak wakker en vraagt om veel aandacht. Ik hoop echt dat daar straks in de uitwerking van alle plannen veel aandacht voor is, want het is heel belangrijk om de duidelijke afstemming voor iedereen goed en helder te verwoorden. In de commissie hebben we al aangegeven dat we ons afvragen wat er van de plannen overblijft als de kosten niet dekkend zijn voor de ambitie die nu gesteld is. Toen bleven er nog wat losse eindjes. Wat gebeurt er als het niet haalbaar is? Gaan er dingen af? Is het dan nog rendabel? Al die vragen zou ik heel graag op een heel korte termijn beantwoord hebben. Maar we denken bijvoorbeeld ook aan de vraag of het gebouw eigendom van de gemeente gaat worden of dat wij gaan investeren in het gebouw van een particulier. Wat kan de wethouder mij daarover vertellen? Wordt de afweging om te kopen serieus gemaakt? Daar refereerde D66 al aan.

Net als de SP hebben wij een opmerking over het parkeren. Dat is een van de breekpunten geweest bij de MFA op de Wijngaardenlaan. Hoe wordt dit straks op deze locatie gerealiseerd? Parkeertechneisch lijkt dit een slechtere locatie dan aan de Wijngaardenlaan.

En dan het tweede deel van het plan, het wonen. In het laatste overzicht van de woonprojecten in informatiebrief 14 werd dit project als een zelfstandig project genoemd, een eerste nieuw plan na alle lopende projecten. Dus eindelijk konden wij ons houden aan de afspraken die gemaakt waren over de goede verdeling ten behoeve van sociaal en betaalbaar. We weten ook dat het coalitieakkoord daar aandacht voor heeft. Daarin staat: wij gaan inzetten op meer sociale en betaalbare woningen. GroenLinks gaat er daarom van uit dat de woningen bij de Kruispuntkerk volgens de nieuwe Woonvisie gebouwd gaan worden.

Het is voor ons heel belangrijk dat er een weloverwogen beslissing wordt genomen over dit raadsvoorstel. Daarom is het voor ons belangrijk om een goed antwoord te krijgen op al onze vragen. Dat is voor ons ook de reden om de motie van de PvdA over het krijgen van een tussentijdse rapportage mede in te dienen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik wil eerst alle aanwezigen vanuit de cultuur en ook het initiatiefvoorstel danken voor hun aanwezigheid, want die laat zien dat dit echt leeft bij jullie. Het is goed om dat te zien. Daarnaast dank voor al het enthousiasme dat ik hier in de raad initieel heb gehoord. We hebben het natuurlijk ook al besproken in de commissie. Het klopt dat dit eigenlijk pas stap 1 is en dat we nog heel veel uit te werken hebben, ook veel zaken die jullie hebben benoemd en die volgens mij heel goed in de motie zijn opgenomen. We hebben met elkaar nog wat werk te doen. Wij hopen natuurlijk dat we zo snel mogelijk duidelijkheid hebben, dat we die ook zo snel mogelijk met u als raad kunnen delen en dat we daar ook echt goede stappen in kunnen maken. Ik heb daar in ieder geval goede hoop op. Is het, zoals ik ook eerder heb gezegd, honderd procent zeker dat alles lukt? Nee, zeker niet, maar we gaan daar wel voor met z'n allen, want volgens mij willen wij allemaal nu eindelijk echt iets realiseren voor de cultuur. Ik zei al dat we daar allemaal op terugkomen. Er is heel veel genoemd. Echt, uiteraard komen we terug op die betaalbaarheid. Dat geldt natuurlijk ook voor de beheerstructuur; die is echt belangrijk. Er is eerder aangegeven: we willen dat die met een brede vertegenwoordiging wordt vormgegeven. Absoluut, daar kijken we naar en ook naar de betaalbaarheid, juist voor de verenigingen. Ons uitgangspunt is dat de prijzen die we nu ook hanteren bij het Cultureel Centrum, voor ons eigenlijk de basis zijn waar we naar kijken en die we ook in het nieuwe model willen gaan hanteren. Et cetera, et cetera.

Ik wil nu op een paar specifiekere vragen ingaan. De VVD vraagt heel terecht hoe realistisch het is dat we echt duidelijkheid krijgen over het Churchillplein en bijvoorbeeld over de daarbij horende gronduitruil. Q2 is net als eigenlijk het hele plan ambitieus, maar we gaan daar wel voor. We hebben op dit moment ook al goede gesprekken met de Aldi en met Woonzorg. Ik heb eigenlijk dus toch goede hoop dat we daarover zeer snel met duidelijkheid kunnen komen. Wat als die grondruil niet doorgaat, als het allemaal niet doorgaat? In principe maakt dat niet zoveel uit voor het onderdeel van de plannen dat er nu ligt. We hebben dat juist met de eigenaar van de Kruispuntkerk besproken: laat die afhankelijkheid, die er wel is voor het totaalplan, nu even los en laten we kijken wat we nu op een kortere termijn, sneller, wél kunnen realiseren. Wat we nu doen, hebben we dus bewust even losgetrokken, maar is inderdaad wel onderdeel van een groter plan, die noordflank.

Als ik het over die noordflank heb, kom ik eigenlijk ook bij de woonverdeling, bij de nieuwe Woonvisie versus de oude Woonvisie. Ik heb overigens nog even teruggezocht vanaf wanneer we in gesprek zijn met de Kruispuntkerk. Dat is al vanaf maart 2021; dat was nog het vorige college, met oud-collega Cramwinckel. Zolang lopen die gesprekken dus al en zolang zijn er dus ook al gesprekken over deze percentages geweest, maar ik denk dat dat niet het allerbelangrijkste is.

De heer **Maassen** (SP): Beweert de wethouder hier serieus dat er al gesprekken met de Kruispuntkerk waren over het realiseren van een culturele accommodatie en woningbouw voordat deze raad besloot dat de plannen op de Wijngaardenlaan niet doorgingen?

Wethouder **De Bruijn**: Nee, over de woningbouw. Daarover, over het project, zijn er al vanaf maart 2021 gesprekken.

De heer **Maassen** (SP): Dus die gesprekken gingen niet over de combinatie van woningbouw en een culturele accommodatie.

Wethouder **De Bruijn**: In die tijd zijn er nog veel meer gesprekken geweest. Toen speelde zelfs nog de gedachte om eventueel de Kruispuntkerk te kopen voor de cultuur, maar dat is in het plan destijds uiteindelijk niet doorgegaan. Er zijn bredere gesprekken geweest.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Dan is mijn conclusie dat deze gesprekken over een heel ander project en een heel andere scope gingen dan waar we het nu over hebben en dat er in de tussentijd dus echt ruimte moet zijn geweest om het percentage aan te passen, omdat het over een andere zaak ging.

Wethouder **De Bruijn**: Ik laat de conclusie even aan de SP. Als wij afspraken maken, willen wij gewoon een betrouwbaar bestuur zijn. Dat betekent dat we ons daaraan houden, maar ik wil wel meegeven dat het voor het totaalplan voor de noordflank voor ons wel belangrijk is om vast te houden aan de nieuwe percentages vanuit de Woonvisie. Daarom wil ik richting de uitwerking in december heel graag proberen om daarbij ook al meer duidelijkheid te geven over de ontwikkeling, in ieder geval op het Churchillplein en wellicht al een stukje verder voor de Kruispuntkerk, als dat al mogelijk is. Met de plannen die er nu eventueel al liggen, zijn we gewoon nog niet zover. Er zijn nu tussen de 60 en 70 sociale huurwoningen op het Churchillplein. Als we op die manier naar het totaalplan kijken, naar de totale noordflank, zouden we daar volgens mij heel mooi uitkomen, zelfs hoger dan de genoemde percentages.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Wij kregen twee of drie weken geleden informatiebrief 14, waarin staat dat dit als een nieuw project start. "Project Kruispuntkerk", zo wordt het genoemd. Dan is het toch niet mogelijk dat wij project Kruispuntkerk en project Churchillplein tegen elkaar gaan uitwisselen? En het valt niet onder de noordflankvisie. De noordflank valt onder de Centrumvisie, maar niet onder de visie van de woningbouw. Tenminste, zo heb ik het geïnterpreteerd. Ik neem aan dat dat zo is, want zo staat het in de informatiebrief die we hebben gekregen. Mag ik daar gelijk nog een opmerking bij maken? Ik hoorde u zeggen dat de eerste gesprekken zijn geweest in 2021, tijdens het vorige college. Maar het kan toch niet zo zijn dat een eerste gesprek met een oriëntatie op woningen het moment is waarop een project gaat lopen? De projecten gaan toch pas lopen op het moment dat er echt handtekeningen onder duidelijke afspraken gezet zijn?

Wethouder **De Bruijn**: Die uiteindelijke afspraken zijn inderdaad een paar maanden later gemaakt, maar ik wil in ieder geval aangeven dat we al zolang bezig zijn, in ieder geval met de gesprekken op dit gebied. We hebben met elkaar de Ontwikkelvisie Centrum afgesproken. Daarin hebben we inderdaad gezegd: we hebben de noordflank, de zuidflank en de aanpak van het Treubplein, de Schoolstraat en de Voorstraat. Binnenkort komen we terug met de uitvoeringsagenda daarvoor. Op die manier proberen wij deze projecten aan te vliegen. We zijn bijvoorbeeld ook al bezig om de zuidflank in de startblokken te zetten. Daar komen we straks bij u op terug bij het uitvoeringsplan van de Ontwikkelvisie. Natuurlijk heb je te maken met verschillende partijen, maar we willen wel een compleet mooi programma neer kunnen zetten in ons centrum.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Dat begrijp ik en ik begrijp ook dat u heel enthousiast bent over de Centrumvisie, maar we hebben het nu over 24 woningen die we willen gaan bouwen op de locatie van de Kruispuntkerk. Als het een "uitwisselingsproject" gaat worden tussen het Churchillplein en de Kruispuntkerk, gaat Woonzorg dan ook betrokken raken bij de woningen die bij de Kruispuntkerk gebouwd gaan worden?

Wethouder **De Bruijn**: Nee, niet op die manier. We kijken gewoon naar het totaalaanbod. Het is dus niet zo dat Woonzorg deze woningen gaat exploiteren.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van mevrouw Van der Krogt.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Dan zijn het toch twee losstaande projecten, namelijk een project met Woonzorg en een project rond de Kruispuntkerk?

Wethouder **De Bruijn**: Nogmaals, wij kijken naar de noordflank en we kijken hoe we in het totaalplaatje ruim kunnen voldoen aan de huidige Woonvisie. We houden daarbij ook rekening met de afspraken vanuit het verleden met de Kruispuntkerk. We weten ook dat, als er hierna nieuwe ontwikkelingen komen op het terrein van de Kruispuntkerk, de nieuwe Woonvisie daarvoor geldt. We proberen dat op zo'n manier dus zo goed mogelijk te compenseren.

De **voorzitter**: Ik wil u attenderen op de tijd voor het college, die voortschrijdt.

Wethouder **De Bruijn**: O jee, nu al? Ik doe mijn best.

De **voorzitter**: Het gaat nog goed, maar het was een kleine attentering.

Wethouder **De Bruijn**: Heel goed. De SP vroeg om de verzekering dat er ook nog geld is voor de bibliotheek. Ja, uiteraard, daar houden we rekening mee. We willen die bibliotheek echt ook realiseren. Natuurlijk is daarover gesproken. Het is in commerciële handen. Wij denken dat we dat contractueel toch goed met elkaar kunnen afspreken. Wij hebben daar vertrouwen in. We zien ook meerdere voorbeelden in den lande waarin dat goed functioneert.

Onder andere door de SP is ook gevraagd: wat nou als we eventueel die kerk of de grond onder de kerk kunnen kopen? Ik heb de vorige keer al gezegd dat we dat scenario zeker gaan onderzoeken. Uiteindelijk hangt dat natuurlijk af van de eigenaar: wil hij dat of niet? Maar als dat een optie is, zullen we dat in ieder geval in de scenario's meenemen en dan zullen we dat ook aan u voorleggen.

Er is ook iets gezegd over het parkeren. Het parkeeronderzoek, dat dus ook breder wordt opgepakt vanuit de Ontwikkelvisie Centrum, is recent gestart. We verwachten dus dat we, als we duidelijkheid hebben over deze plannen, ook duidelijkheid hebben over het parkeeronderzoek. Uiteraard toetsen we de plannen straks ook aan alle huidige wet- en regelgeving.

D66 zegt: als u de kans heeft om ons eerder mee te nemen ... Ja, uiteraard. Ik moet wel zeggen dat de timing al best wel spannend is. Maar als wij er eerder uit zijn, gaan wij niet zitten wachten met het delen van informatie met u. Als wij die hebben, willen we ook graag naar u toe gaan.

Er is heel vaak gezegd: willen jullie alsjeblieft in goed overleg blijven met alle stakeholders? Dat doen we zeker. Ik moet zeggen dat ik daar ook een goed gevoel bij heb. We hebben bijvoorbeeld afgelopen week nog een gesprek gehad met de Cultuurfabriek en daarvoor met het Filmtheater en met andere stakeholders. Dat kan ik dus in ieder geval toezeggen, want we hebben hen ook nodig om te kijken wat de optimale indeling van het pand is.

Laat ik afronden met de motie. Ik denk dat het, gezien mijn verhaal tot dusver, duidelijk is dat wij als college de motie steunen. Ik denk wel dat het belangrijk is om nog één ding te vertellen. Het gaat er hierbij om dat we de raadpleegbrief en de informatie die daarbij komt, behandelen in de vergadering van de commissie WRG op 10 oktober. Daarbij is het niet de bedoeling dat er nog een raadsessie komt. Het is dus echt gepland voor één datum, want als er daarna nog een raadsvergadering is, zit dat te dicht op de behandeling, want wij moeten ook tijd hebben om het een en ander te verwerken, als dat nodig is. Maar als het goed is, is dat allemaal afgestemd.

Mevrouw **Schroot** (D66): Ik hoor de wethouder zeggen: een raadpleegbrief en geen sessie meer. Maar hoe kunnen wij als raad dan nog bijsturen? Hoe ziet de wethouder dat dan voor zich?

Wethouder **De Bruijn**: Ik weet dat het heel goed overlegd is. Complimenten trouwens voor de PvdA. Ook ambtelijk en met de griffie is goed bekeken wat de beste manier is om dit te doen, maar wij willen in die sessie van 10 oktober de informatie verschaffen die we op dat moment hebben. Als dat allemaal lukt, willen we daar ook de scenario's voorleggen en willen we daar vragen: beste raad, hoe kijkt u daartegen aan? Dan hebben wij een goede indruk van wat we kunnen presenteren richting december.

De **voorzitter**: Ik denk dat alle vragen beantwoord zijn, behalve de vraag van de Partij van de Arbeid. Meneer Posthuma, kunt u de vraag herhalen?

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik heb gevraagd of de wethouder geen voorbehoud had kunnen maken en, zo nee, waarom niet.

De **voorzitter**: U bedoelt een voorbehoud ten aanzien van de woningbouw qua verdeling van percentages.

Wethouder **De Bruijn**: Nog niks is op dit moment in steen gegoten. We gaan die gesprekken dus nog aan. Dit is op dit moment het voorstel dat er ligt. We hebben in het verleden natuurlijk wel afspraken gemaakt, maar we zullen daar met elkaar nog gesprekken over hebben. Dit zijn de uitgangspunten waar we over gaan en we komen met een definitief voorstel, maar dat is uiteraard van meerdere variabelen afhankelijk.

De heer **Posthuma** (PvdA): Hoor ik de wethouder zeggen dat de percentages voor betaalbare woningen in de nieuwe Woonvisie eigenlijk gewoon van toepassing zijn, dat we die gewoon in beton gaan beitelen en dat hij deze raad ook toezegt dat we die betaalbare woningen gewoon via de nieuwste Woonvisie gaan vormgeven?

Wethouder **De Bruijn**: Nee, dat hoort u niet. Het is een totaalplan, een totaalpakket, dat we nu zo goed mogelijk gaan uitwerken.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben een beetje in verwarring, want ik hoor de wethouder eerst zeggen dat niks in steen is gegoten en vervolgens hoor ik hem zeggen: nee, het kan niet meer veranderd worden. Wat is het nou?

Wethouder **De Bruijn**: Volgens mij zeg ik heel duidelijk dat we afspraken met elkaar hebben gemaakt, maar dat we wel naar het totaalplan en het totaalprogramma gaan kijken. Daar gaan we naar een optimum zoeken en daar komen we bij u op terug.

De heer **Maassen** (SP): Dan stel ik de vraag die de heer Posthuma net stelde nog een keer: had de wethouder dan geen voorbehoud moeten maken in de onderhandelingen?

Wethouder **De Bruijn**: Ik heb net al aangegeven dat de gesprekken al in maart 2021 zijn begonnen. Toen was ik nog niet eens degene die de gesprekken voerde. Dit speelt dus eigenlijk al vanuit het vorige college, waar ik overigens ook in zat. We houden gewoon rekening met die afspraken, maar we gaan wel kijken hoe we het zo goed mogelijk kunnen optimaliseren.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Maassen.

De heer **Maassen** (SP): Dan herinner ik er nog eens aan dat het in het vorige college ging om een heel ander plan met een heel andere scope, waarbij de multifunctionele culturele accommodatie nog op de Wijngaardenlaan zou komen en deze woningen dus niet als verdienmodel voor die culturele accommodatie zouden worden neergezet. Er is in de loop van de tijd dus heel veel veranderd aan dit plan. De vraag is waarom het college in de loop van de tijd, toen al die veranderingen plaatsvonden, niet tegen de projectontwikkelaar heeft gezegd: wij hebben een nieuw beleid; wij willen nu 30% en 35% betaalbaar in alle woningbouwplannen. Waarom is dat niet gebeurd?

Wethouder **De Bruijn**: We vervallen een klein beetje in herhaling. Ik heb juist gezegd dat wij gewoon al in gesprek waren voordat die nieuwe Woonvisie er was. Nogmaals, vór daarvoor. Daar hebben we die afspraken gemaakt. Wij hebben altijd met elkaar afgesproken dat we een betrouwbaar bestuur willen zijn. Vandaar dat we hiermee op deze manier doorgaan, maar de opmerking van de heer Maassen hou ik in mijn achterhoofd en we komen met een uitgewerkt plan bij u terug.

De heer **Posthuma** (PvdA): Het wordt steeds confuser. Ik ben een beetje aan het puzzelen: hoe komt dat nou; wat is daar nou precies de reden voor? De heer De Bruijn verwijst iedere keer naar gesprekken in 2021. Kan de wethouder dan zeggen dat door het toenmalige college bepaalde toezeggingen zijn gedaan die op papier staan, informeel zijn afgesproken of mondeling zijn toegelicht? Ik heb geen idee waardoor hij nu eigenlijk genoodzaakt is om met meel in de mond te praten.

Wethouder **De Bruijn**: We hebben destijds die afspraken gemaakt op grond van de vorige woonpercentages; daar zijn we van uitgegaan.

De heer **Posthuma** (PvdA): Maar toen waren er nog geen woningbouwplannen. De omstandigheden zijn ook veranderd: we zien allemaal de noodzaak van de komst van meer betaalbare woningen in Nederland. Daar zijn afspraken over gemaakt. Die zijn hier, in deze raad, vastgesteld. Nu schuift u het hoogste orgaan eigenlijk terzijde met: dat kan niet, want er zijn in het verleden wat dingen gezegd. Dat kan toch niet?

Wethouder **De Bruijn**: Er waren toen al wél woningbouwplannen. Die stonden ook in de eerste tekeningen van de Kruispuntkerk. Ik begrijp dat de PvdA en de SP denken dat het toen alleen om een Cultureel Centrum ging, maar het ging toen juist ook al om woonplannen. Dat is toen echter nooit openbaar geweest.

De **voorzitter**: De wethouder heeft de vragen beantwoord. Daarmee zijn we gekomen aan het einde van de eerste termijn van het college. We gaan beginnen aan de tweede termijn.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Allereerst richting de SP over de parkeernorm; de heer Maassen kon het natuurlijk niet nalaten om mij dat in te wrijven. Ik was dat natuurlijk niet vergeten, maar ik had in mijn achterhoofd dat er al een parkeeronderzoek loopt en dacht daarom: laat ik die spreektijd maar besparen; dat komt vast wel goed. Maar het is fijn dat u het op dit punt zo erg eens bent met de VVD-fractie. Even zonder grappen: het is natuurlijk een belangrijk punt, dat goed uitgewerkt moet worden. Dat zien wij dus inderdaad graag tegemoet.

Ik kom nog even terug op de perceeluitruil van de Aldi naar het Churchillplein. Ik hoorde de wethouder zeggen dat hij er positief over gestemd is dat het gaat lukken. Dat ben ik ook maar ik hoorde hem ook zeggen: als het Churchillplein niet doorgaat, heeft dat geen gevolgen voor de Kruispuntkerk. Ik begrijp dat dat geen gevolgen heeft voor de ontwikkeling van het Cultureel Centrum. Dat stemt mij gerust, maar in hoeverre heeft dat dan gevolgen voor de woningbouwontwikkeling op het Churchillplein? In het raadsvoorstel staat immers dat de essentie toch echt is dat de Aldi eerst naar het Churchillplein gaat. Zeker met betrekking tot de woningbouwpercentages waar ik velen hier over heb gehoord, is het essentieel dat we de ontwikkeling daar gaan vlottrekken. Daar zou ik dus nog wat meer duiding over willen krijgen.

Wij hebben zelf eigenlijk niet zo heel veel problemen met het uitgangspunt dat de gemeente gaat investeren in een privaat eigendom. Wij zien dit echt nadrukkelijk als een investering in het mogelijk maken van een publieke functie. Dat is weliswaar in een privaat eigendom maar daar zijn inderdaad heel veel andere voorbeelden van die goed lopen. Sterker nog, we hebben daar onlangs

ook in Voorschoten toe besloten. Ik noem bijvoorbeeld het project Bijdorp, waar we 2,5 ton hebben geïnvesteerd in een privaat eigendom, namelijk het landgoed Bijdorp, om dat publiekelijk open te stellen en om dat landgoed te renoveren. Ook daar zien we dat echt als een investering, weliswaar in een privaat eigendom - want het landgoed Bijdorp is niet van ons - maar wel gewoon voor een publieke functie. Dat lijkt ons dus ook in dit geval een prima uitgangspunt, mits er goede afspraken worden gemaakt, maar daar hebben we het zojuist over gehad.

Verder sluit ik me graag aan bij de oproep van mevrouw Persoon tot het in overleg blijven, uiteraard met de culturele instanties en het verenigingsleven, maar vergeet daarbij niet de ondernemers in het centrum en de bewoners rondom de kerk. En wees creatief: bedenk maar wie daar nog meer bij betrokken zou kunnen zijn.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik wil nog één ding zeggen over de woningbouwplannen. Dit is maar een onderdeel daarvan. We hebben er eigenlijk al te veel prioriteit op gelegd, maar er zijn kennelijk dus afspraken gemaakt die de raad niet kent, die niet openbaar genoeg zijn geweest en die al eerder zijn gemaakt. Ik vind dat vreemd, maar wij gaan dat gewoon op die manier in de gaten houden.

We hebben heel veel kritische opmerkingen gemaakt over het plan, maar alvast als een soort stemverklaring zeg ik dat de SP wel gaat instemmen met het plan, omdat we graag verder uitgezocht willen zien hoe het allemaal gaat. Dat betekent niet automatisch dat wij ook met de vervolgstappen gaan instemmen, maar wij willen wel verder uitgewerkt zien hoe dit verdergaat, zodat we in een verder stadium gemotiveerd al dan niet kunnen instemmen met het plan.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording van de vragen. Er blijven inderdaad nog wat dingen onduidelijk en boven de markt zweven, maar bovenal willen we benadrukken dat het een heel mooi en interessant plan is dat de verschillende partijen in de culturele sector bij elkaar kan brengen. We spreken ook echt de hoop uit dat ze in gezamenlijkheid in staat zijn om daar iets heel moois neer te zetten, dat ze goed laten zien hoe ze op een goede wijze kunnen samenwerken binnen dit hele instituut en dat dit echt voor de komende decennia een prachtig gebouw zal zijn dat de Voorschotense bevolking een beetje dichterbij elkaar kan brengen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik heb niets toe te voegen aan het betoog dat ik zojuist al heb gehouden en ik laat graag wat tijd over voor mijn collega's.

De **voorzitter**: Wat attent!

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik heb ook niet heel veel toe te voegen, maar ik wil nog even bij de wethouder checken of ik goed heb begrepen dat we als raad op 10 oktober scenario's voorgelegd krijgen waaruit we dan nog keuzes kunnen maken.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik bedank de wethouder voor de beantwoording en ik wens hem heel veel succes.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Eigenlijk vind ik het heel jammer dat we heel veel aandacht moeten besteden aan de huisvesting van deze woningen, terwijl we een mooi, misschien heel mooi cultureel gebouw neer gaan zetten voor de Voorschotenaren. Maar toch blijf ik me daar even op richten. Ik blijf moeite hebben met het compenseren van twee projecten. Mijns en ons inziens hebben we het over twee verschillende projecten: het Churchillplein en de Kruispuntkerk. Ik kan de gedachte niet loslaten dat die twee los van elkaar staan, want de wethouder zegt dat Woonzorg is betrokken bij het Churchillplein. Daar komen 60 tot 70 woningen die in de betaalbare range vallen. Woonzorg moet daar dus extra gaan investeren om de duurdere woningen van de Kruispuntkerk gerealiseerd te krijgen. Waarom is het dan geen mogelijkheid dat Woonzorg ook bij het Kruispunt aan tafel zit? Want dat is dan de bedoeling. Als je bij het ene project goedkopere woningen moeten realiseren en niet mee mag doen bij de andere woningen, snap ik dat niet helemaal, want dan kloppen die verhoudingen straks ook niet meer. Ik blijf erbij dat het gewoon heel vreemd is - maar misschien is dat de persoon in mij - dat één dag voor het vaststellen van de Regionale Woonvisie uitgegaan wordt van oude regels. En er wordt ook nog gesteld dat we uitgaan van het destijds vigerende beleid. Dat vind ik een lastige; dat vind ik echt een lastige. Ik kan dat niet heel goed rijmen met de uitspraken van wethouder Van der Elst over

huisvesting; hij gaat zich er echt hard voor maken dat we volgens de nieuwe normen gaan werken. Bij de eerste de beste mogelijkheid wordt dat afgewezen. Ik vind dit echt zonde.

Tot slot een vraag die nog niet is beantwoord. Wij vroegen hoe het zit met het eigenaarschap en of wij daar serieus over gaan nadenken. Ik hoop dat we daar in de brieven van oktober duidelijkheid over krijgen.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Allereerst dank voor de succeswensen die ik nu maar ook in de vorige ronde al heb ontvangen. Dat is heel fijn. Nog even terugkomend op de vraag van de VVD over de afhankelijkheid van die grondruil en de woningbouw op het Churchillplein: in de huidige plannen bestaat inderdaad een combinatie tussen Woonzorg en in dit geval een Aldi. Dat moeten we allemaal nog uitwerken en daar zijn nog allemaal gesprekken over, maar in werkelijkheid zou het plan ook zonder een Aldi door kunnen gaan. Dan zouden het alleen de woningen zijn.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Dat maakt het allemaal misschien wat eenvoudiger, maar waarom staat dan in het raadsvoorstel dat het verplaatsen van de Aldi essentieel is? Wat wordt daar precies mee bedoeld?

Wethouder **De Bruijn**: Als die Aldi uiteindelijk verplaatst wordt, betekent dat dat wij ... Kijk, dit is maar een deelstukje, een klein stukje van de ontwikkeling bij de Kruispuntkerk. De initiële plannen vanuit de Kruispuntkerk betreffen niet alleen dit bouwblokje, maar juist eigenlijk ook die plek en iets naar voren nog wat bouwen. Het zou heel mooi zijn als we dat nog met elkaar kunnen realiseren en de entree van het dorp op die manier mooier maken. Daarvoor zou het wel echt helpen.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Heb ik dan goed begrepen dat de opmerking in het raadsvoorstel dat het verplaatsen van de Aldi essentieel is, niet zozeer betrekking heeft op de woningbouw op het Churchillplein, maar op het gebied rondom de Kruispuntkerk? Is het vertrek van de Aldi daar essentieel voor? Dat lijkt me heel logisch, maar bedoelt u dat daarmee?

Wethouder **De Bruijn**: Ja, dat klopt. De noordflankontwikkeling in haar geheel levert een mooier totaalplaatje en een mooier project op. Dat is absoluut zo.

D66 vroeg: krijgen we op 10 oktober scenario's? Ja, dat is wel de bedoeling. Wat voor scenario's dat zijn en hoe, is allemaal natuurlijk afhankelijk van de gesprekken die we nog moeten voeren. Gaat dat bijvoorbeeld over eventueel in eigendom nemen of niet? Dat weten we niet. We zijn daarbij natuurlijk afhankelijk van de eigenaar: staat hij daar überhaupt voor open?

Ik kom ook even terug op de inbreng van GroenLinks. Als gemeente kunnen we bij een eigenaar van een stuk grond en een ontwikkeling niet bepalen dat Woonzorg daarin meedoet. Dat is uiteindelijk natuurlijk iets voor de partijen die dat ontwikkelen. Daar kunnen wij dus weinig in sturen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Als het inderdaad zo is dat u niet kan afdwingen dat ze bij elkaar gaan, waarom gaat u dan wel uit van het idee dat deze twee plannen met elkaar uitgewisseld kunnen gaan worden?

Wethouder **De Bruijn**: Nogmaals, wij gaan uit van één noordflank en we kijken vooral wat we met elkaar kunnen realiseren. We willen in die noordflank kijken naar de Kruispuntkerk. We willen kijken naar het culturele gedeelte dat daar nu is. Dat betekent wel degelijk ook echt een investering van de eigenaar van de Kruispuntkerk. Nogmaals, we moeten naar die verdeling toe gaan. Het zijn wat dat betreft toch een beetje communicerende vaten. We willen met z'n allen gewoon een mooi centrum hebben. Dat zijn die verschillende fasen vanuit die Ontwikkelvisie. Als wij op deze manier voor elkaar kunnen krijgen dat wij in totaliteit voldoen aan de Woonvisie en dat we dus echt ook een mooi aantal sociale huurwoningen krijgen maar ook gewoon middenhuur, betaalbare huur - want dat is ook gewoon een stuk van de Kruispuntkerk en daar is echt behoefte aan - én als we echt een heel mooi programma kunnen neerzetten in de Kruispuntkerk én als we ook nog het centrum aan deze kant extra kunnen stimuleren, misschien wel met zo'n Aldi, is dat in mijn ogen een droomscenario. Dat zou ons centrum echt verrijken.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen vanuit de raad zijn beantwoord. Althans, voor nu. Er liggen een aantal dingen open, maar die komen terug in het vervolg. Ik sluit de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. We zijn hierover, over een culturele locatie, al heel lang in gesprek. Op basis van de inhoud van het raadsvoorstel kunnen we nu eigenlijk niets anders doen dan voorstemmen. Daarom zullen we instemmen met het raadsvoorstel, waarbij we hopen dat de investering van € 300.000 uiteindelijk echt gerechtvaardigd wordt.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb het eigenlijk in mijn tweede termijn al gezegd: ook de SP stemt er op dit moment mee in om het onderzoek verder te kunnen doen, maar in de toekomst bekijken wij op basis van de inhoud van wat het onderzoek gaat opleveren of wij de daadwerkelijke bouwplannen kunnen steunen.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

(Applaus)

De **voorzitter**: Ja, daar mag best voor geapplaudiseerd worden. Dit is een echte mijlpaal. Dit is fantastisch!

In stemming komt motie 322 van alle fracties.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

De **voorzitter**: Dank aan eenieder voor de bijdragen. Wat een stap is dit voor Voorschoten! Zullen we kort schorsen. Dan kan de tribune rustig worden verlaten door degenen die weggaan.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

8. Koers voor het nieuwe minimabeleid (raadsregistratienummer Z/24/083592/384236)

De **voorzitter**: Het gemeentelijk minimabeleid is bedoeld om inwoners die dat nodig hebben te ondersteunen in hun bestaanszekerheid en bij armoedeproblemen. De raad bespreekt nu het koersdocument dat richting geeft aan het nieuwe beleid dat dit jaar wordt opgesteld.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Voordat we inhoudelijk op het koersdocument en het raadsvoorstel ingaan, wil ik het college danken voor het opstellen van dit raadsvoorstel, want men heeft er duidelijk voor gekozen om een aantal beslispunten te formuleren waarmee wij akkoord kunnen gaan. Dat maakt het ook mogelijk dat wij daar iets van kunnen vinden en eventueel een amendement kunnen indienen; ik verklap alvast dat ik dat straks zal doen. Normaal gesproken is het bij een dik document vaak wat lastig om dat te amenderen. Dus dank voor het op deze manier oppakken hiervan.

"Gezondheid en welzijn beginnen bij bestaanszekerheid"; dat is een citaat van Tweede Kamerlid Esmah Lahlah. Met dit best wel veelbelovende koersdocument sorteren we voor op een best wel ambitieus minimabeleid. Er staan mooie ideeën in om onze minima zo goed mogelijk te ondersteunen. Daar waar inwoners in problemen zijn, kunnen we hen met dit minimabeleid echt helpen om de eindjes beter aan elkaar vast te knopen. De minimaregelingen zijn zelfs een verdere stap in de richting van een aanpak van armoede in Voorschoten. Ook de aanbevelingen van de Rekenkamer worden voor een deel overgenomen of zijn in ieder geval in onderzoek. Dat is allemaal prachtig. Er is alleen één probleem: de richting van dit koersdocument gaat nooit uitgevoerd worden. De gemeentelijke uitgaven voor het minimabeleid in Voorschoten dalen al jaren en zijn ver onder de maat. In dit koersdocument wordt aangegeven dat de uitgaven op hetzelfde lage niveau blijven. Met een nog ambitieuzer beleid voor ogen creëren we zo onze volgende teleurstelling. Dit koersdocument is qua inhoud en financiën geheel uit balans. Bij een ongewijzigde aanpak wordt dit

het volgende plan dat het college niet gaat uitvoeren, ondanks beloften die gemaakt zijn. Om een beeld te schetsen heb ik de uitgaven van Voorschoten voor onze minima afgezet tegen die van Wassenaar en Oegstgeest, twee gemeenten die qua aantal inwoners redelijk op ons lijken. In Wassenaar en Oegstgeest blijkt ongeveer € 26 à € 27 per inwoner besteed te worden voor minimabeleid. In Voorschoten is dat slechts € 17. Dit verschil is echt heel groot. In deze vergelijking is Leidschendam-Voorburg niet eens meegenomen en er is ook niet gekeken naar de teruggang in de bijdragen van de gemeenten, want dan zouden de verschillen nog veel groter zijn. En dan hebben we het hier natuurlijk alleen maar over het minimabeleid, want een armoedebeleid kent Voorschoten niet. Kortom, als we bestaanszekerheid, in dit geval in de vorm van minimabeleid, serieus willen nemen, moeten we zorgen dat dit uitvoerbaar is en dat er geen onhaalbare beloftes worden gedaan. Om die reden dien ik amendement 291 in om de financiële beperkingen die opgenomen zijn in dit koersdocument, weg te nemen. De wethouder heeft zelf in de commissie aangegeven dat het binnen het huidige budget eigenlijk niet kan. De goede verstander hoort hier dat dit plan binnen de huidige financiële contouren onhaalbaar is. Waarom organiseren we hier onze eigen mislukking? Het amendement, dat mede wordt ingediend door de SP, de PvdA en D66, luidt:

"Amendement 291.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 april 2024, gezien het raadsvoorstel nr. Z/24/083592/384236 Koers minimabeleid, d.d. 11 april 2024,

constaterende dat:

- a. de gemeente Voorschoten per persoon beduidend minder uit geeft aan minimabeleid dan Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Oegstgeest, en ook in absolute en procentuele zin veel minder geld besteed wordt aan minimabeleid dan in Leidschendam-Voorburg, Wassenaar en Oegstgeest;*
- b. in het koersdocument wordt aangegeven dat het beleid van Voorschoten, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar zo veel mogelijk hetzelfde moet zijn;*
- c. in het koersdocument is opgenomen dat het nieuwe beleid budgetneutraal moet zijn;*
- d. wethouder Paul de Bruijn in de commissie M&S heeft aangegeven dat het spannend wordt en lastig is om dit voorgestelde minimabeleid binnen de gestelde budgetneutrale kaders te realiseren;*
- e. van de 8 onderscheiden type huishoudens in Voorschoten de helft (4) financieel niet rond kunnen komen met het huidige minimabeleid als van alle regelingen gebruik wordt gemaakt;*

overwegende dat:

- f. minimabeleid op basis van een inhoudelijke visie en ambitie gemaakt moet worden;*
- g. het verschijnsel van de armoedeval ook op gemeentelijk niveau relevant is en middels minimabeleid gemitigeerd kan worden;*
- h. minimabeleid slechts een deel van de inwoners in armoede bereikt en onvolledige uitvoering van dat beleid tot meer armoede leidt;*

van mening zijnde dat:

- i. het voorgestelde minimabeleid goede ambities heeft;*
- j. de in de commissie M&S gesuggereerde bezuinigingen op de uitvoering erg onzeker zijn;*
- k. het verbeteren van het minimabeleid voor de ene groep niet ten koste van de andere groep mag gaan;*
- l. ontwikkeling van de koers van het voorgestelde minimabeleid niet vooraf beperkt mag worden door de door de wethouder verwachte beperkte financiële middelen;*
- m. een budgetneutrale uitkomst van het minimabeleid een mogelijk resultaat kan zijn, maar dit geen uitgangspunt moet zijn.*

Besluit:

Het conceptbesluit als volgt te wijzigen (toevoeging in vet):

De in de notitie 'Iedereen telt mee; Koers voor het nieuwe minimabeleid' voorgestelde visie en waarden (pag. 8), de thema's en uitgangspunten alsmede de in te zetten richting per thema (pag. 18 en 19 - m.u.v. de paragraaf onder het kopje Financiën) vast te stellen als kader voor het nog op te stellen minimabeleid."

De heer **Van Oostrum** (CDA): Voorzitter. De koersnotitie is de opmaat naar ons nieuwe beleid, dat na de zomer door de raad zal worden vastgesteld. De kern van de koersnotitie is dat het Rijk verantwoordelijk is voor het bieden van bestaanszekerheid. Zo staat het ook in de Grondwet: artikel 20 brengt het recht op een toereikende levensstandaard tot uiting. Het leven van een menswaardig bestaan geldt daarmee voor de hele bevolking, omdat dat nou eenmaal is vastgelegd in de Grondwet. Gemeenten zelf bedrijven geen inkomenspolitiek, maar bieden extra ondersteuning door middel van hulpverlening en sociale participatie, zodat iedereen naar vermogen kan meedoen.

De koersnotitie gaat uit van vier thema's. Die vinden we goed en evenwichtig gekozen. Ik loop ze kort langs, want daar heeft het college om gevraagd. De richting op thema 1 is dat regelingen specifiek zijn gericht op de meest kwetsbare inwoners. Voor Voorschoten betekent dit dat we blijven inzetten op gezinnen met jonge kinderen. Natuurlijk steunt het CDA deze richting van harte. De richting op thema 2 is dat maatwerk en aansluiting zoeken bij de behoeften van de inwoner meedoen mogelijk maken. Hier betekent dit vooral: behoud het goede en verbeter het beleid daar waar dat nodig is. Thema 3: zelf doen en eigen regie. De richting in dit thema is: vereenvoudiging van regels en het aanvraagproces. Regels en procedures kunnen en moeten inderdaad simpeler. Niet iedereen heeft ons inziens elk jaar een nieuwe aanvraag te doen. Een betere dienstverlening en een betere bereikbaarheid van de consultants zijn ons inziens wel hard nodig. Het doet ons dan ook deugd om te vernemen dat het college hiermee aan de slag is gegaan. Ook de richting op het laatste thema is voor het CDA belangrijk: benut de menselijke kracht in de samenleving. Daar is het CDA het van harte mee eens. We zien de gemeente als een instantie die samenwerking en de maatschappelijke kracht tussen partners, verenigingen, kerken en vrijwilligers stimuleert, intensificeert en versterkt. Activeer dit netwerk en zet dit in voor een beter bereik en een betere ondersteuning van onze meest kwetsbare inwoners, wethouder. Zo gaat Voorschoten in verbinding vooruit. We steunen dit document van harte.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Het minimabeleid is de afgelopen jaren ontzettend veel besproken en heeft meermaals zeer scherp commentaar van de PvdA mogen ontvangen. Dat is ook nodig, gezien alle kritische opmerkingen van de Rekenkamer, andere rapporten en de geluiden die wij van bewoners tot ons krijgen. Ik moest even grinniken door het onderzoek dat door het bureau Regioplan is gedaan. Dat onderzoek is een vervolg op het Rekenkameronderzoek en is extern door de gemeente zelf uitgevoerd. Dat grinniken was niet vanwege de uitkomsten - die zijn namelijk, evenals het Rekenkamerrapport, wat mij betreft om te janken - maar vanwege het feit dat de gemeente Leidschendam-Voorburg zelf de selectie van de respondenten mocht doen. Zelfs met die zelfselectie kwamen er nog steeds negatieve uitkomsten uit. Maar goed, daar gaat het nu niet om. De problemen zijn volgens mij helder; die hebben we goed in kaart kunnen brengen. Nu de oplossingen nog, zou je zeggen.

Als ik het raadsvoorstel moet samenvatten, zie ik er echt wel goede dingen in staan. Het college zou willen uitgaan van een realistischer mensbeeld; dat is positief. Ook zie ik dat er zaken zijn overgenomen die zowel door mijn partij als door andere partijen in deze raad genoemd zijn. In eerste aanleg is dat dus positief. Maar dan ... De heer 't Lam refereerde al aan de budgetneutraliteit. Dat uitgangspunt is wat mij betreft moeilijk te verenigen. Niet voor niets zei de wethouder zelf in de commissie dat dit een lastig verhaal is. Ik wil hem graag helpen, want het is inderdaad een lastig verhaal. De focus op slimmer en efficiënter werken, die in het raadsvoorstel staat en die de wethouder ook genoemd heeft maar waar hij volgens mij zelf ook niet in gelooft, is bij voorbaat gedoemd om te mislukken. Ik maak me zorgen over de consultants die met deze onmogelijke opdracht op pad worden gestuurd en de bewoners die hier uit de eerste hand mee geconfronteerd gaan worden. Veel minima zijn niet op de hoogte van de gemeenschappelijke regelingen; dat geldt ook voor mensen die al van de regelingen gebruikmaken. Er is dus meer aandacht nodig om die regelingen bekender te maken. Dat betekent meer inzet voor consultants, meer pr-aandacht en uiteindelijk dus meer mensen die gebruik gaan maken van die regelingen. Dat kost geld. Ik heb nog een ander punt. Uit de duidingsrapportage minima Voorschoten bleek dat een Nederlandse gemeente met de omvang van Voorschoten gemiddeld 80% tot 95% van de minima echt bereikt. Voorschoten zit op 50%. Dat is opvallend, omdat het uitgegeven budget de

afgelopen jaren in Voorschoten met 35% is gedaald. Er is dus werk aan de winkel. Als dat werk goed uitpakt, zou het gebruik van de minimaregeling omhoog moeten gaan. Dus meer geld! Het volgende punt: inwoners hebben moeite met het aanleveren van informatie. Je zult dus ook iets moeten doen aan de systemen van Leidschendam-Voorburg om die verschillende databases aan elkaar te kunnen koppelen. Dat gaat geld kosten. Vervolgens vinden inwoners dat de consultants niet klantgericht zijn en vaak niet bereikbaar zijn. Ik geloof niet dat dit door de consultants komt, maar door de opdracht die ze vanuit dit college hebben meegekregen. Te weinig tijd en te weinig professionele ruimte om maatwerk te kunnen leveren. Er moet dus, zoals de visie ook zegt, meer tijd worden vrijgemaakt voor onze inwoners. Meer ambtelijke inzet, dus meer geld. Er is ook het stukje maatwerk waar we het over hadden. Ik denk dat dit op de lange termijn meer geld gaat opleveren. Op korte termijn kost het natuurlijk wel geld. Onderaan de streep gaat het in het begin dus meer geld kosten. Kortom, je kunt niet zeggen dat je al die fouten die geconstateerd zijn, echt gaat oplossen als je bij voorbaat zegt dat je budgetneutraal kan blijven. Dat kan echt onmogelijk; dat kán niet.

Ik ga afronden. Er is nog een ander punt dat me een beetje tegen de borst stuit en dat ik ook zag tijdens de bespreking in de commissie. De regels die we tegenwoordig hebben voor de bijstand en andere zaken, zijn best wel lastig en complex. Er moet een heel legertje aan vrijwilligers worden ingezet om die aanvragen allemaal te kunnen doen. We nemen dat met z'n allen voor lief, maar het is eigenlijk te gek voor woorden. Begrijp me niet verkeerd: ik vind het heel fijn dat er bewoners zijn die opstaan om medebewoners te helpen, maar dat zou de uitzondering moeten zijn en niet de regel. Als dit voor een bedrijf zou gelden, zou zo'n bedrijf gisteren al failliet zijn gegaan. Dat kan helemaal niet. En wat dacht u bij verkeersregels? Jong, oud, rijk of arm, technisch of theoretisch geschoold, iedereen neemt deel aan het verkeer. Stel je voor dat je bij iedere beweging die je in het verkeer zou maken, ook vrijwillige begeleiding zou moeten hebben. Ik heb daar vorig jaar een 1 aprilgrapje over gemaakt in de zin van het niet halen van de apk voor bewoners, maar er zit kennelijk ook een serieuze ondertoon in. Het kan niet zo zijn dat bij alle regels die er zijn, mensen die alleen kunnen invullen als ze twee diploma's hebben of op dat punt hoogopgeleid zijn. Dat kan niet. Regels moeten zo zijn dat iedereen ze op een goede wijze kan begrijpen en op een goede wijze kan invullen. Als we ze te complex en moeilijk hebben gemaakt, moeten we daarmee stoppen.

Ik kom bij de voorstellen die ik graag wil indienen, allereerst een voorstel over draagvlak. Woorden doen ertoe. Een van de zaken die speelt, is dat in de visie een zinnetje staat dat ons behoorlijk tegen de borst stuit. Ik heb het in het afgelopen jaar in geen enkel ander stuk gezien, maar eigenlijk staat er: als de kosten van het minimabeleid zouden stijgen, zou dat leiden tot een afkalvend draagvlak. Ik vind het niet goed dat dat er op die manier in staat. Ik wil met een motie oproepen om daar een politieke uitspraak over te doen, want ik vind dat dat niet goed is. Ik heb het voorstel ook voorgelegd aan een aantal mensen die in het minimabeleid zitten. Ze lezen dit soort stukken in de regel natuurlijk helemaal niet, maar eigenlijk hadden ze deze vraag: weten mensen wel wat het betekent om in deze positie te zitten en hoeveel pijn het doet als dergelijke dingen in zo'n officieel stuk staan? Ik roep de raad dus op om daar nadrukkelijk afstand van te nemen en daar andere bewoordingen voor te kiezen. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks en D66, luidt:

"Motie 320.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 april 2024, gezien het raadsvoorstel Z/24/083592/384236,

constaterende dat:

- a. in het raadsvoorstel 'Koers minimabeleid' de volgende alinea in het raadsvoorstel staat onder het kopje Financiën (bladzijde 4, bovenaan): 'Hoewel de gemeentelijke minimaregelingen voor huishoudens met een minimuminkomen belangrijk zijn om rond te komen, is de gemeente niet aan zet maar ook financieel niet in staat om de tekorten op het sociaal minimum (verder) aan te vullen. Vanaf 2026 wordt de financiële positie van de gemeente ook nog eens slechter (Ravijnjaar). Uitgangspunt blijft dat het Rijk verantwoordelijkheid is voor voldoende bestaanszekerheid en dat de gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van extra ondersteuning door (individueel) maatwerk en sociale participatie. De financiële situatie maakt dat de gemeente voor keuzes staat wat*

betreft (nieuw) beleid en ambities. Meer financiële middelen voor bijvoorbeeld het minimabeleid gaat ten koste van andere doelen van de gemeente en kan (daarmee) leiden tot minder draagvlak.';

- b. nadrukkelijk in de laatste zin van deze alinea wordt benoemd dat er minder draagvlak zou zijn voor (meer (financiële middelen voor)) minimabeleid in Voorschoten. Hierbij wordt ook gerefereerd aan het ravijnjaar;*

overwegende dat:

- c. de vooruitzichten voor het ravijnjaar voor alle onderwerpen in de begroting gelden en niet specifiek voor het minimabeleid an sich;*
- d. niet in het raadsvoorstel duidelijk wordt gemaakt waar dat minder draagvlak uit zou bestaan of waar deze aanname op is gebaseerd;*
- e. in geen enkel raadsvoorstel de afgelopen jaren een link is gelegd tussen draagvlak aan de ene kant en financiële middelen en/of situatie aan de andere kant;*

van mening dat:

- f. deze bewuste zin onnodig grievend en polariserend is en geen recht doet aan de situatie waarin veel minima verkeren;*
- g. we niet dit signaal aan bewoners op voorhand willen geven die afhankelijk zijn van het minimabeleid in Voorschoten;*

spreekt zijn teleurstelling uit over de zin die in het raadsvoorstel is opgenomen - 'Meer financiële middelen voor bijvoorbeeld het minimabeleid gaat ten koste van andere doelen van de gemeente en kan (daarmee) leiden tot minder draagvlak' - ,

en gaat over tot de orde van de dag."

Dan het amendement over de feedbackloop. We hebben twee rapporten gezien waaruit duidelijk blijkt dat het niet goed gaat. Het is dus belangrijk om daarbij een vinger aan de pols te houden. Om een vinger aan de pols te kunnen houden, is het belangrijk dat je weet hoe het loopt. Dan denk ik aan een klanttevredenheidsonderzoek. Dat vind ik trouwens ook weer een heel vervelende term, want een klant kan kiezen tussen verschillende winkels, maar dit is gewoon winkelnering en je kunt maar op één plek terecht voor al je vragen; onze bewoners zijn wat dat betreft geen klanten. We hebben daar een goed voorbeeld van, namelijk bij de Wmo. Daar vindt ieder jaar een - ik ga de term toch weer gebruiken - klanttevredenheidsonderzoek plaats. Ik denk dat we dit op dezelfde manier zouden kunnen toepassen voor het minimabeleid. Daar is alle reden toe. Bovendien is het belangrijk dat er om de zoveel tijd - een keer of misschien twee keer per jaar - echt gesproken wordt met de desbetreffende bewoners, waarbij mensen in een interviewsetting uitgevraagd worden over hun ervaringen. Ik denk dat dit echt kan bijdragen aan de kwaliteit van de geleverde dienstverlening. Die feedbackloop moet zodanig worden ingezet dat wij in een eerder stadium daarvan op de hoogte worden gebracht en niet over vier jaar, als we weer een apart Rekenkameronderzoek hiervoor moeten doen. Het amendement luidt:

"Amendement 290.

De raad van de gemeente Voorschoten, in zijn vergadering bijeen d.d. 11 april 2024, gezien het raadsvoorstel Z/24/083592/384236,

constaterende dat:

- 1. op 9 november 2023 motie 305 van PvdA en CDA over het onderzoeken van het herinstellen van de Cliëntenraad in de gemeenteraad is aangenomen;*
- 2. medio maart 2024 contact is geweest tussen PvdA, CDA en Adviesraad Sociaal Domein (ASDV) om onder andere te spreken over motie 305;*
- 3. de conclusie van het gesprek onder meer was dat de ASDV de zorgen van de raad over het gevoerde minimabeleid deelde, maar op zoek was naar andere vormen van participatie dan een cliëntenraad om de uitvoering van het beleid in de praktijk te evalueren en monitoren;*
- 4. in het gesprek met de ASDV twee suggesties werden gedaan die verder onderzoek verdienen: het invoeren van een systematische evaluatie van de diensten, ondersteuning*

en hulpverlening door middel van vragenlijstonderzoek bij bewoners die gebruikmaken van de minimaregelingen (zoals bij de Wmo in Voorschoten gebruikelijk is) én het instellen van een cliëntenpanel;

overwegende dat:

- 5. de uitkomsten van het onderzoek van de lokale Rekenkamer nog steeds staan: De Rekenkamer is kritisch over de uitvoering van het minimabeleid in Voorschoten. Uit het rapport blijkt dat voor onze bewoners onvoldoende duidelijk is dat er verschillende (financiële) regelingen zijn en wat die regelingen betekenen. Inwoners geven aan dat consulenten 'niet klantgericht en vaak niet bereikbaar zijn voor inwoners of hulpverleners';*
- 6. deze conclusies worden ook gedeeld door het tweede (evaluatie)onderzoek dat de gemeente in september 2023 heeft laten uitvoeren;*

voorts overwegende dat:

- 7. voor de Wmo in Voorschoten het al jaren heel gebruikelijk is dat onze bewoners die van een regeling gebruikmaken, via het invullen van een vragenlijst feedback geven over hun ervaringen;*
- 8. een cliëntenpanel, dat gevraagd wordt naar hun ervaringen en bevindingen, bij kan dragen aan de verbetering en het borgen van de kwaliteit van de dienstverlening;*

van mening dat:

- 9. een stem van bewoners die een bijstandsuitkering ontvangen of vallen onder de Participatiewet, beter gehoord moet worden;*
- 10. een goede feedbackloop van essentieel belang is om dit te realiseren;*

Besluit:

aan het conceptbesluit de volgende tekst toe te voegen:

'Voor het opstellen van het nieuwe minimabeleid zal een opzet worden gemaakt voor een structureel klanttevredenheidsonderzoek voor bewoners die gebruikmaken van het minimabeleid. Verder zal worden onderzocht hoe en op welke wijze een cliëntenpanel (met bewoners uit het minimabeleid) tot stand kan worden gebracht. Daarbij zal ambtelijke ondersteuning worden vrijgemaakt om het cliëntenpanel en adequate klanttevredenheidsonderzoek op te zetten, uit te voeren en/of te begeleiden. De (mogelijk additionele) kosten en dekking van de inzet van cliëntenpanel en klanttevredenheidsonderzoek worden hierbij inzichtelijk gemaakt.'

Ter ondersteuning van het amendement dat we van harte met GroenLinks hebben ingediend, pleiten wij voor vaststaande realisatiemomenten waarop we ervoor zorgen dat we weten dat de zaken die in het visiedocument staan, daadwerkelijk gerealiseerd worden. Wethouder Schokker heeft daar een prachtig voorbeeld van gegeven: hij heeft er bij het IWKp zorg voor gedragen dat er door de jaren heen ook realisatiepunten zijn. Volgens mij zouden die ook gebruikt moeten worden bij het minimabeleid. Daarom dien ik dat voorstel bij dezen in. Het amendement, dat mede wordt ingediend door GroenLinks, luidt:

"Amendement 289.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 april,

constaterende dat:

- a. de koersnotitie het kader en de input vormt voor het beleidsplan dat na het zomerreces aan de raad wordt aangeboden en een solide basis moet leggen voor de vormgeving van een effectief en inclusief minimabeleid;*

overwegende dat uit onderzoek en evaluatie onder andere blijkt dat:

- b. slechts de helft van de minimahuishoudens in beeld is bij de gemeente Voorschoten, terwijl over het algemeen een gemeente 80% tot 95% in beeld heeft;
- c. de toegankelijkheid van de informatievoorziening over de minimaregelingen en het aanvraagproces beter moet;
- d. het budget (uitkeringen) voor minimaregelingen tussen 2018 en 2022 met 37% is gedaald;
- e. inwoners volgens het Rekenkamerrapport aangeven dat consulenten bij de gemeente Leidschendam-Voorburg 'niet klantgericht en vaak niet bereikbaar zijn' en er 'weinig ruimte voor maatwerk' door hen wordt ervaren;
- f. de meeste doelen van het minimabeleid niet SMART zijn geformuleerd;

van mening dat het nagestreefde effectieve en inclusieve minimabeleid politieke en maatschappelijke verwachtingen wekt over het wegwerken van gesignaleerde knelpunten.

Besluit de tekst van het beslispunt als volgt te wijzigen:

1. Aan de huidige tekst wordt de volgende tekst toegevoegd:
'In het beleidsplan dat de raad na het zomerreces ontvangt, is een mijlpalendocument opgenomen met SMART geformuleerde doelen (inclusief eventuele tussendoelen) en waarin voorts de werkwijze en de daarvoor beschikbare middelen - waaronder de budgettaire - zijn beschreven (wat, wanneer en hoe).'"

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Om te beginnen sluit ik me aan bij de complimenten van de heer 't Lam van GroenLinks voor dit koersdocument en de manier waarop dit opgezet is. Toen wij een aantal jaren geleden in deze raad begonnen met de commissie Voorkantsturing, was dit wat we daarbij in gedachte hadden of in ieder geval wat ik - en ik was voorzitter van die commissie - daarbij in gedachte had: als raad kunnen we, voordat het beleidsstuk wordt gemaakt, het met een aantal voorstellen in een richting sturen. Dit is hoe het moet.

Dan de inhoud. Minimabeleid is belangrijk. Mensen met minder geld worden bewezen minder oud. Kinderen in armoede beginnen met een achterstand in het leven die ze vaak niet meer goed kunnen maken. Daarom is het goed dat het minimabeleid verbetert. Dat is hard nodig, maar het grote probleem dat we hebben, is het uitgangspunt van budgetneutraliteit. Natuurlijk zou het fijn zijn als op de uitvoeringskosten kan worden bespaard, zoals de wethouder in de commissie aangaf. Maar de grote vraag is of dat genoeg geld oplevert om voor hetzelfde geld beter beleid te maken. Het risico van dat uitgangspunt is dat er moet worden gekozen en dat beter beleid voor de ene doelgroep betekent dat het beleid voor een andere doelgroep slechter wordt. Dat is voor de SP onaanvaardbaar. Daarom hebben we het amendement van GroenLinks mede ingediend. Wij willen het uitgangspunt van budgetneutraliteit uit het voorstel schrappen, omdat dat gewoon ten koste van de kwaliteit kan gaan.

Uit de stukken blijkt dat niet één maar verschillende doelgroepen, de helft van de onderzochte doelgroepen van het minimabeleid, op dit moment niet uitkomen met hun maanbudget, zelfs als zij alle regelingen gebruiken. Zoals meneer Posthuma van de PvdA net al zei, wordt slechts 50% van de regelingen gebruikt. Het is dus nog erger dan deze papieren werkelijkheid. Er moet geld bij voor beter beleid, voor betere regelingen, voor alle doelgroepen van het minimabeleid.

De regeldruk die mensen die gebruikmaken van het minimabeleid ervaren, moet echt omlaag. Voor elke regeling, voor elke aanvraag moeten mensen steeds opnieuw aantonen dat ze in aanmerking komen voor die regeling. Dat betekent dat ze financieel met de billen bloot moeten, dat alle bonnetjes op tafel moeten en dat ze moeten aantonen dat ze arm genoeg zijn om mee te mogen doen. Ik heb deze oproep al eerder gedaan en ik doe die nu opnieuw: zorg ervoor dat mensen niet elke keer hun hele financiële hebben en houden op tafel hoeven te leggen. Mensen schamen zich daar echt voor. Ik roep het college hierbij op om in de uitwerking van het beleid een plan te presenteren waarin de toetsing of mensen voor een regeling in aanmerking komen, via de gemeente wordt geregeld. Natuurlijk moet dat AVG-proef gebeuren, maar op zo'n manier dat de drempel om gebruik te maken van een regeling, wordt verlaagd.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Ik sluit me graag aan bij de complimenten die al door GroenLinks en de SP zijn gegeven voor het koersdocument en het proces dat gevolgd is om aan de voorkant met elkaar te bespreken hoe we kijken naar zo'n nieuw beleidsstuk. Het minimabeleid betreft regelingen voor bijzondere bijstand waarmee de gemeente inwoners met een laag inkomen

ondersteunt. Een belangrijk aandachtspunt daarbij, zoals de heer Van Oostrum van het CDA zojuist aangaf, is dat de gemeente hier een verantwoordelijkheid heeft maar dat het Rijk verantwoordelijk is voor de inkomenspolitiek. Daarom is het van belang om die verantwoordelijkheden goed te scheiden. Met het vorig jaar vastgestelde re-integratie- en participatiebeleid en dit koersdocument voor het minimabeleid geeft het college de komende jaren invulling aan de verantwoordelijkheid van de gemeente. In de onderwerpen die in het koersdocument zijn opgenomen, kan de VVD zich heel goed vinden. Ik noem er een aantal. Er wordt beoogd om het stelsel toegankelijker te maken en er wordt specifiek gericht op de inwoners die dat het hardst nodig hebben. De VVD vindt het belangrijk dat die Voorschotenaren naar vermogen kunnen meedoen en zo veel mogelijk gestimuleerd worden om zelfredzaam te zijn via werk; dat is een belangrijke richting, die hier ook in genoemd wordt. Vanuit de centrale waarden zijn vier thema's geformuleerd, die wij graag onderschrijven. Dat zijn onder andere aandacht voor eigen regie, versteviging van de maatschappelijke kracht en kijken hoe dat zo efficiënt mogelijk kan. Kortom, wij zijn blij met deze koers.

Wel hebben we in de commissie de wethouder een aantal suggesties gedaan voor het komen tot nieuw beleid, waarvan ik er één graag herhaal. Voor dit stuk is veel onderzoek gedaan naar verschillende aspecten. In het koersdocument worden opnieuw veel onderzoeken aangekondigd. Wat de VVD betreft zouden we dat alleen moeten doen waar dat echt nodig is. Niet alleen gaat daar weer veel geld naartoe, de vraag is ook of dat altijd echt nodig is of dat er al voldoende informatie beschikbaar is. Maar kortom, wat ons betreft is dit een prachtig koersdocument om het minimabeleid verder vorm te geven. We wensen de wethouder daar vooral veel succes mee.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Niemand zou in armoede moeten leven; daar kunnen we het allemaal over eens zijn. De primaire verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de landelijke overheid. Als gemeente hebben wij de mogelijkheid om meer bij te sturen en maatwerk te leveren waar nodig. Daarvoor is dit koersdocument voor het minimabeleid een goede voorzet. We hebben een rapport gekregen van de Rekenkamercommissie. Daarbij heeft het college aangegeven al te starten met de aanbevelingen; dat kunnen we ook teruglezen. We zijn blij dat daar een start mee is gemaakt. Wij sluiten ons graag aan bij de woorden van mevrouw De Bruin over de vele onderzoeken: kijk naar wat naar nodig is en voorkom onnodig onderzoek. Dat lezen we ook in het rapport van de Rekenkamercommissie. Er is zo onwijs veel bureaucratie; het wordt bureaucratie op bureaucratie op bureaucratie. Daar moeten we echt vanaf. Het geld moet naar de mensen toe en niet naar het aan het werk houden van ambtenaren of onderzoeksbureaus. Dit is dus echt onze oproep aan het college: maak dit gewoon een stuk makkelijker en toegankelijker voor de mensen, zodat ze er minder tijd mee bezig zijn en daardoor ook makkelijker op de juiste plek kunnen komen, maar waarbij aan de andere kant de ambtenaren de tools krijgen om mensen makkelijker te kunnen benaderen. Wij zien na de zomer het minimabeleid graag tegemoet.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. In de commissievergadering heeft D66 al aangegeven dat er een mooie koersnotitie voor het minimabeleid ligt. Dus ook namens ons nogmaals complimenten voor de wethouder en de betrokken ambtenaren. Vanavond zijn door de andere fracties al kritische vragen gesteld en opmerkingen gemaakt, waarop wij de reacties graag afwachten. Wij willen de wethouder vanavond vooral vragen wat hijzelf belangrijker vindt: daadwerkelijk iets betekenen voor de minimahuishoudens in Voorschoten of binnen de budgettaire kaders blijven. Want door beide te willen helpen we Voorschoten niet vooruit. De koersnotitie bevat een gedegen analyse en ambities. We kennen de wethouder als ambitieus en willen hem daar graag bij ondersteunen, maar door al op voorhand voor te stellen om het beleid budgetneutraal uit te voeren, wordt de kans verkleind dat hij deze ambities ook daadwerkelijk waar kan maken. Ligt dat dan straks aan de wethouder? Nee, eigenlijk niet, want als raad hebben wij het kader dat het budgetneutraal moet, dan zelf meegegeven. Vandaar dat wij amendement 291 samen met GroenLinks, de PvdA en de SP hebben ingediend. Daarbij willen we de wethouder graag oproepen om in kaart te brengen wat het eventueel meer zou moeten kosten, om dat dan bij de vaststelling van het beleidsplan aan de raad voor te leggen en om pas daarna het besluit te nemen over de financiën. Tevens hebben we samen met de PvdA en GroenLinks motie 320 ingediend, want los van het feit dat het een stuitende opmerking is, is het wel degelijk waar dat meer geld ten behoeve van het ene beleidsterrein ten koste kan gaan van andere doelen van de gemeente, maar dat geldt altijd. Wie gisteren aanwezig was bij de bijeenkomst over het sportaccommodatiebeleid, zal zich ook vanavond realiseren dat we, als we vooraf meegeven dat het budgetneutraal moet, de achterstand nooit inhalen. Dan zakken we met elkaar letterlijk en figuurlijk door de vloer. Het lijkt er trouwens op dat de onderwerpen binnen het bredere sociaal domein er de laatste jaren wat bekaaid af zijn gekomen

binnen de gemeente Voorschoten. Wellicht zijn we daar als raad zelf onvoldoende scherp op geweest, maar we kunnen niet ontkennen dat er sprake is van achterstallig onderhoud, niet alleen bij de sportaccommodaties maar ook bij het minimabeleid. Laten we met elkaar Voorschoten vooruit helpen en niet al bij voorbaat de hand op de knip houden.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Allereerst neem ik de complimenten en de succeswensen natuurlijk weer graag mee, ook richting onze ambtenaren, want die hebben hier hard aan gewerkt. Dus dank u wel daarvoor. Verder is er al heel veel gezegd, ook heel veel goede dingen. Ik heb niet heel veel vragen gehoord. Volgens mij kunnen we daar dus snel doorheen gaan. D66 vroeg: wilt u daadwerkelijk iets betekenen of moet het budgetneutraal? Uiteraard willen we met z'n allen echt iets betekenen en iets goeds neerzetten, maar we moeten natuurlijk ook de balans zien te zoeken, want niet alles is mogelijk in de tijden die komen. Maar ik denk dat we dat allemaal doorhebben.

Ik wil graag meteen naar de amendementen en de motie. Ik begin met amendement 289 over de koers van het minimabeleid, met name over het mijlpalendocument met SMART geformuleerde doelen. Daar staan wij positief tegenover, zoals ik eigenlijk al heb aangegeven in de commissie, want dit is eigenlijk in lijn met wat we al van plan zijn.

Amendement 290 over de feedbackloop wil ik ontraden en ik ga u vertellen waarom. Ik ben bang dat de manier zoals die nu wordt weergegeven, met een structureel klanttevredenheidsonderzoek, heel veel capaciteit en geld gaat kosten, wat natuurlijk weer negatief kan uitpakken. We willen graag zo veel mogelijk uitgaven ten behoeve van de mensen die dat nodig hebben. Ik heb het hier natuurlijk met onze ambtenaren over gehad om te horen hoe zij hiertegen aankijken. We zien dat het met een normaal klanttevredenheidsonderzoek inderdaad lastig is om mensen te bereiken en dat dat dus heel arbeidsintensief is en veel kost, maar we willen graag na iedere mijlpaal gewoon korte evaluaties doen. Als wij mensen, cliënten, hebben geholpen, willen we graag ook direct met de cliënten in gesprek gaan: hoe heeft u dit ervaren en kunnen we dit verbeteren? Zo reageren we al sneller op de signalen die er zijn. We hebben ook gewoon klachtenregelingen. Als klachten binnenkomen, willen we daar sneller naar kijken. En we willen graag intensief het gesprek aangaan met onze partners, dus ook met de Sociale Alliantie. Ik zou de focus graag daarop willen leggen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik hoor de wethouder zeggen dat het allemaal ten koste gaat van de middelen die er zijn. Bij de Wmo kennen we hetzelfde principe. Daar wordt ieder jaar een enquête gehouden en dan krijgen we ook de resultaten van de bewoners. Zo kunnen we een klein beetje de vinger aan de pols houden: hoe ervaren de verschillende cliënten het? Ik vind "cliënten" overigens nog steeds een rotwoord, maar waarom kan het bij de Wmo wel en bij het minimabeleid niet?

Wethouder **De Bruijn**: Ik zeg volgens mij niet dat het niet kan. Er is misschien ook een verschil in de definitie. Een klanttevredenheidsonderzoek is veelal een stukje meer dan alleen een enquête. Als wij straks met z'n allen mijlpalen vaststellen, wil ik natuurlijk ook weten hoe dat is gegaan en of wij die mijlpalen ook hebben bereikt. Wat is het effect geweest op onze mensen, op onze inwoners, op onze cliënten? De manier die ik zojuist omschreef, is volgens mij wat dichter bij de cliënten en wat meer lean and mean, zodat die wat dat betreft een veel minder arbeidsintensieve en kostenintensieve aanpak vergt.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik begrijp dat het intensief is, maar ik denk dat de verschillende onderzoeken ertoe nopen om een vinger aan de pols te houden. Volgens mij is dat heel noodzakelijk. Ik vind het lastig in het gehele plaatje dat er natuurlijk niet altijd sprake is van een gelijkwaardige relatie tussen de cliënt en de ambtenaar. Ik heb van bewoners ook teruggekregen dat zij niet durven omdat ze bang zijn dat dit mogelijk consequenties heeft voor hun uitkering. De vraag is dus of je in staat zult zijn om de eerlijke antwoorden te krijgen, zodat je de echte feedbackloop krijgt. Het Rekenkamerrapport heeft laten zien dat heel veel mensen in eerste instantie niet eens in contact durfden te treden met die mensen en dat ze mensen echt moesten overtuigen om dat wél te doen. Ik denk dat u met hoe u het nu vormgeeft, wederom met slechte resultaten komt waar u helemaal niks aan heeft. Ik wil dus oproepen tot het vinden van een andere manier om die echte reacties terug te krijgen, want daarnaar ben je op zoek om dit systeem, dat op dit moment niet goed functioneert, beter te laten functioneren.

Wethouder **De Bruijn**: Ik begrijp heel goed wat de heer Posthuma zegt. Daarom geloof ik juist heel erg in de gesprekken en in de signalen die wij van onze partners krijgen, van de Sociale Alliantie, bijvoorbeeld van Leergeld, Voor Elkaar en misschien SchuldHulpMaatje. Ik ben het met u

eens dat het met de gemeente vaak net een ander verhaal is; misschien is er meer angst of een hogere barrière, maar we merken dat mensen meer vrijuit spreken bij de partners, de partijen vanuit de Sociale Alliantie of de Voedselbank. We hebben die gesprekken al binnen de Sociale Alliantie en we merken nu al dat we daar heel goede signalen terugkrijgen. Ik ben het met u eens dat het verhaal richting de gemeente anders is dan richting de andere partijen, maar ik zie nu dat partijen daar een stuk opener in zijn. Ik denk dat we daar een heleboel goede dingen kunnen ophalen.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer Posthuma.

De heer **Posthuma** (PvdA): Ik herken die positieve signalen niet. Je merkt vooral dat het, zoals u het omschrijft, iets te vrijblijvend is. Ik merk dat u met deze manier van doen de aversie tegen de gemeente juist versterkt. Je moet er juist voor zorgen dat je iets anders creëert, waardoor je die goede feedbackloop kan realiseren. Met hoe u er nu in staat, wordt het volgens mij lastig om dit proces op een adequate manier te verbeteren.

Wethouder **De Bruijn**: Ik denk dat ik het goed heb uitgelegd en dat de heer Posthuma dat ook heeft gedaan. Dan is het volgens mij aan de raad.

We zijn bij amendement 291. Ik heb in de commissie al gezegd dat ik ook zie dat het lastig wordt om budgetneutraal te blijven, maar ik moet heel eerlijk zeggen dat je, als je het kopje er nu al bij voorbaat uit haalt, een heleboel vrijgeeft. Zoals ik ook in de commissie heb gezegd, zou mijn insteek zijn: laten we nou proberen om in eerste instantie dat financieel kader wel als richting te geven en dan zien we straks bij de uitvoering - iemand van u zei dat zojuist; ik weet niet meer wie - opties in de zin van: als er extra dingen of extra mogelijkheden zijn die we willen, kost dat dit. Dan kunnen we daar met elkaar het gesprek over hebben en met z'n allen een keuze maken.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): De wethouder geeft aan dat het kader van de financiële grenzen - want dat is wat we hier bespreken - in bepaalde situaties mogelijk opgerekt kan worden, maar het probleem is dat we als raad in dit stuk de wethouder een opdracht geven, namelijk werken volgens een budgetneutraal kader. Als hij nu aangeeft dat het misschien wat meer geld kan kosten, kan dat dus niet. Als u die ruimte wil - dat proef ik eigenlijk - moet dit financiële stukje eruit, want anders heeft u die ruimte niet.

Wethouder **De Bruijn**: In mijn ogen kan dat dus wél op de manier die ik voorstel. Wij komen met een voorstel dat past binnen dit kader en daarnaast met wat ik maar "een soort menukaart" noem in de zin van: wat betekent het als we dit, dit of dit extra doen? Volgens mij zou dat kunnen, maar nogmaals, ook hier is het uiteindelijk aan het oordeel van de raad.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Ik neem aan dat de wethouder ons aan het eind van dit jaar een minimabeleid gaat voorleggen waar wij allemaal iets van gaan vinden, maar niet per se een menukaart met allerlei keuzes. Het is een opdracht aan de wethouder om die keuzes te maken en aan ons voor te leggen. Dat moet hij nu dus doen met die budgetneutrale grenzen. Dat is een ongelofelijke beperking van de richting die dit koersdocument aangeeft. Ik vrees dat er heel weinig van een ambitieus plan overblijft als die ruimte er niet is. Ik zou als wethouder eigenlijk de kans aangrijpen om die ruimte ook voor mezelf te creëren door die financiële kaders niet zo strak te zetten. Ik roep hem dus echt op om daar goed over na te denken.

De **voorzitter**: Ik hoorde geen vraag. Een korte reactie van wethouder De Bruijn hierop.

Wethouder **De Bruijn**: Ik begrijp heel goed wat er wordt gezegd, maar voor mij is het belangrijk dat we scherp aan de wind blijven varen. We kunnen niet alles onbeperkt doen. Als we alles van die kaders loslaten, ben ik bang dat het op een gegeven moment in de toekomst niet meer haalbaar is. Maar ik concludeerde al dat het gewoon aan het oordeel van de raad is.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie van de heer 't Lam.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Als wij aangeven dat wij met dit kader kunnen functioneren en het zo vrijlaten, vraag ik me een beetje af of we dan dit document op deze manier hadden moeten vaststellen als er zoveel ruimte gegeven wordt. Ik ben benieuwd wat de wethouder daarvan vindt,

want ik ga ervan uit dat de wethouder het met mij eens is dat dit een opdracht is die de wethouder dient uit te voeren en de kaders zijn nogal beperkend. Hoe ziet de wethouder dat?

Wethouder **De Bruijn**: Volgens mij heb ik het al gezegd, maar ik kan het illustreren. We hebben de standaarddienstverlening, die hierin zit. Hier zit bijvoorbeeld nog geen maatwerkbudget in, waar we met elkaar over hebben gesproken, maar dat vinden we wel interessant. Wat hier wel in genoemd wordt maar waarvan ik zeker weet dat het er niet in past - maar daarover komen we te zijner tijd met een apart voorstel naar u toe - is bijvoorbeeld wat ik maar even "een stadspas" noem, of we dat nou met een Leidse pas doen of aan de andere kant. Zo zie ik het voor me: laten we nu kijken wat hierin mogelijk is. Over andere zaken, zoals zo'n Leidse pas, zijn we goed in gesprek maar daarover komen we afzonderlijk bij u terug.

De heer **Maassen** (SP): Ik ben echt heel erg in de war; dat ben ik wel vaker, maar nu ben ik in de war door de beantwoording van de wethouder. Eigenlijk zegt hij: dit is een koersdocument en dit zijn de kaders waarbinnen wij het beleid verder gaan uitwerken in opdracht van de raad, maar ik geef nu alvast aan dat ik daarvan ga afwijken. Dat vind ik heel raar. Waarom doen we deze bespreking dan? De vraag aan de wethouder is: is het de bedoeling om het koersdocument verder uit te gaan werken of is het de bedoeling van de wethouder om ervan te gaan afwijken?

Wethouder **De Bruijn**: Ik geloof dat ik de heer Maassen vanavond heel erg in verwarring breng. Excuus daarvoor. Het is ook niet makkelijk allemaal. Ik zie dit echt als een koers. Het heet niet voor niks "een koersdocument"; het is een visie: waar gaan we naartoe? Ik heb het net al gezegd: we gaan proberen om zo scherp mogelijk aan de wind te zeilen. We gaan ons best doen, maar er moet natuurlijk wel gewoon een compleet beleidsplan liggen; er moet een compleet plaatje liggen. Dat is evident, want ik ga niet bij u terugkomen met een half minimabeleid. Daar zitten we allemaal niet op te wachten. Zoals ik net zei, is het oordeel aan de raad. We gaan, ook met de andere partners, kijken wat er mogelijk is en we gaan proberen om dit te doen binnen de huidige middelen die we ook krijgen vanuit het Rijk. Als het daarbuiten valt, zullen wij met elkaar een discussie moeten hebben: willen we dat? Volgens mij kunnen wij daar met elkaar een heel goed gesprek over hebben als het plan er ligt.

De heer **Maassen** (SP): Heeft de wethouder het nodig om scherp aan de wind te kunnen varen omdat in het koersdocument staat dat budgetneutraliteit het uitgangspunt is?

Wethouder **De Bruijn**: Je kunt hier ja of nee op zeggen; dat is natuurlijk altijd zo. Het gaat mij hierom: als wij het nu meteen al loslaten ... We willen wel richting hebben met z'n allen. Als wij nu al zeggen dat we het loslaten ... Maar nogmaals, het is aan het oordeel van de raad.

De **voorzitter**: De derde en laatste interruptie. Heeft u een nieuw inzicht, meneer Maassen?

De heer **Maassen** (SP): Het punt is inderdaad dat we richting willen hebben. Daar is dit document voor. De richting die vanuit het amendement wordt aangegeven, is: leg nu niet vast dat het budgetneutraal moet, want dat kan ten koste van de inhoud gaan, maar blijf natuurlijk wel scherp aan de wind varen. Dat is het punt en dat blijft natuurlijk gewoon zo, ook als je dat uitgangspunt - om even naar het vorige agendapunt terug te gaan - wat minder in beton beitel.

De **voorzitter**: Ik heb geen vraag gehoord maar een statement. Volgens mij is dit punt voldoende gewisseld en gaat wethouder De Bruijn verder met zijn reactie op de amendementen en de motie.

Wethouder **De Bruijn**: Ik heb alleen nog motie 320. Daar staan wij positief tegenover.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn. Meneer 't Lam, let trouwens een heel klein beetje op uw tijd.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): O ja. We maken in Voorschoten voldoende plannen en we leveren allerlei onderzoeken. Dat doen we soms zelfs dubbel, maar we hebben natuurlijk niet heel veel aan al die plannen als ze niet worden uitgevoerd. Dat is juist het grote probleem in Voorschoten: de uitvoering. We zien aankomen dat met de ongewijzigde aanpak van dit minimabeleid ook de uitvoering echt een probleem gaat zijn. Om die uitvoering te helpen en om beter beleid te maken, moeten er echt voldoende financiën zijn en moet helder zijn wat wordt opgepakt door de gemeente en wanneer. Dit helpt ons ook als raad om onze controlerende taak uit te voeren. Het helpt de

inwoners om het beeld te krijgen dat er echt iets gebeurt. Uiteindelijk bewijzen we hiermee ook onze democratie een dienst. Toch nog een vraag over die financiën: waarom heeft de wethouder in de commissie aangegeven dat het minimabeleid eigenlijk niet haalbaar is binnen de huidige financiële grenzen en dient hij vervolgens een raadsvoorstel in waarin hij juist die financiële grenzen stelt?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Nog een korte vraag. De wethouder zegt eigenlijk dat hij motie 320 steunt. Betekent dit ook dat die zin uit het raadsvoorstel gaat? Mag ik dat zo uitleggen?

De **voorzitter**: Laat ik daar een procedurele reactie op geven. Als de motie wordt aangenomen, is dat zo, maar zij moet nog wel worden aangenomen.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat snap ik, maar begrijpt u mijn vraag ook? Gaat de zin er dan uit of moeten we amenderen? Hoe werkt dat nu?

De **voorzitter**: Het is een uitspraak. Dat staat ook in de tekst van de motie: "spreekt teleurstelling uit". Het is geen wijziging van het voorstel.

De heer **Van Oostrum** (CDA): Duidelijk. Dank u wel.

De **voorzitter**: Heeft u nog andere punten voor de tweede termijn?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Gaan we nu dan de tweede termijn in?

De **voorzitter**: Ja, daar zijn we mee begonnen. De heer 't Lam heeft zojuist als eerste het woord gehad in de tweede termijn. Ik volg het lijstje en u bent de volgende op mijn lijstje, meneer Van Oostrum. Geeft niets, we helpen u allemaal. Wilt u een tweede termijn of wilt u een schorsing?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Dat laatste, voorzitter. Zou dat kunnen?

De **voorzitter**: U doet een ordevoorstel voor een korte schorsing. Dan schors ik de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: We waren gebleven bij de heer Van Oostrum van het CDA. Meneer Van Oostrum, u had één vraag. Die is beantwoord. Heeft u verder nog iets voor de tweede termijn?

De heer **Van Oostrum** (CDA): Nee, dank u wel. Mijn technische punt is inmiddels verduidelijkt, waarvoor dank.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik moet een beetje op mijn tijd letten, omdat ik straks nog een ander voorstel moet verdedigen. Ik houd het dus kort, want ik weet dat u heel streng let op de tijd. Ik kan daar dus geen gebruik dan wel misbruik van maken. Ik heb alle punten ten aanzien van de verschillende voorstellen wel genoemd. Ik hoop dat we voldoende hebben ingebracht om steun van de andere partijen in deze raad te kunnen krijgen. Ik wacht de stemming gewoon af.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik heb in de eerste termijn heel duidelijk het punt gemaakt dat het wat de SP betreft niet de bedoeling is dat die budgetneutraliteit ertoe gaat leiden dat de ene groep beter beleid krijgt en dat dit ten koste gaat van het beleid voor een ander deel van de doelgroep. Om te onderstrepen dat dit wel degelijk een mogelijkheid is, wijs ik nog even op pagina 16 van de koersnotitie zelf, waarin onder het puntje "het streven is om het minimabeleid budgetneutraal te herzien" het volgende puntje is "ruimte zal gezocht moeten worden in anders inrichten van de huidige regelingen". Dat is precies waar wij bang voor zijn en waarom wij nu die budgetneutraliteit uit het voorstel willen schrappen, want anders krijgt de één het wat beter en de ander wat slechter. Dat is herverdeling van schaarste en dat is niet wat we moeten doen in de huidige situatie. Voor iedereen moet het beleid verbeterd worden, want wij staan gewoon op een achterstand.

Ik heb in de eerste termijn een oproep gedaan aan het college. Daar is volgens mij niet echt op gereageerd. Ik wil het college dus vragen om alsnog te reageren op de oproep om een plan te

presenteren om de toegang van mensen tot het minimabeleid zo regellu mogelijk te maken, zodat er zo makkelijk mogelijk aanvragen kunnen worden gedaan zonder elke keer met je hele financiële huishouden aan te moeten komen.

Mevrouw **De Bruin** (VVD): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de reactie. Ik reageer op de amendementen en de motie. Amendement 289 over meer SMART formuleren en concrete doelen kunnen wij steunen. "SMART" en "concreet" klinken altijd goed. Dat volgen wij dus graag. Amendement 290 zullen wij niet steunen. Wij volgen de wethouder: een extra onderzoek gaat veel geld kosten en het toetsen van de klanttevredenheid na de mijlpalen kan ook inzicht geven. Over amendement 291 hebben we zojuist een uitgebreide discussie gehoord. Dat gaan we niet steunen. Wij ondersteunen het streven om binnen bestaande budgetten te blijven; dat is ordentelijk financieel beheer. Als de wethouder met goede voorstellen komt die mogelijk geld kosten, willen we dat echt bekijken en wegen; dat is de menukaart waarnaar zojuist verwezen werd. We willen niet beginnen met: we gaan bij voorbaat meer geld uitgeven. We kunnen het geld namelijk maar één keer uitgeven. Er werd zojuist verwezen naar het sportaccommodatiebeleid. Volgens mij komt er daarvoor straks ook een heel plan, waar meer geld voor nodig is. Die weging moeten we doen bij de begrotingsbehandeling. Motie 320 kunnen wij steunen. Het is goed om naar die formulering te kijken. Het is ook bijzonder dat die alleen in dit raadsvoorstel staat. De motie kunnen wij dus steunen.

Mevrouw **Zoun** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de beantwoording. Ik refereer nog even aan de commissievergadering, waarin de wethouder mijns inziens duidelijk heeft gemaakt dat hij komt met een minimabeleid, waarbij we dan nog keuzes kunnen maken over eventueel aanvullend beleid. Ik wil nog even van de wethouder horen of hij dat heeft toegezegd.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Dank aan de wethouder voor de reactie in de eerste termijn. Wij zien eigenlijk één grote rode draad: het is lastig om te kiezen. Kiezen we voor ambities of kiezen we voor budgetneutraliteit? Daar komen we vast nog een keer op terug.

We willen nog graag reageren op twee amendementen. De wethouder was positief over amendement 289. Dat zullen wij steunen. De wethouder ontraadt amendement 290. Daar zullen we dus op die manier mee omgaan. Wel hebben we de wethouder horen zeggen dat hij nadenkt over een alternatief om de ervaring van mensen toch mee te kunnen nemen. Wij horen graag of dit een toezegging is dat we daarover verderop in het proces een voorstel kunnen terugzien in de stukken.

De **voorzitter**: Ik heb vier vragen gehoord.

Wethouder **De Bruijn**: Voorzitter. Ik heb er inderdaad ook vier staan. Allereerst een reactie in de richting van GroenLinks. GroenLinks zei dat ik in de commissievergadering heb gezegd dat het eigenlijk niet haalbaar is binnen de financiële kaders. Volgens mij heb ik dat iets genuanceerder gezegd: ik heb gezegd dat dat best een uitdaging is. Dat is ook gewoon zo; dat durf ik wel te zeggen. Maar ik heb daarbij ook aangegeven dat ik wel heel veel mogelijkheden zie om efficiënter te werken, bijvoorbeeld met waar de SP ook aan refereerde, namelijk het makkelijker maken van de toetsing en minder toetsingen. Ik wil die uitdaging dus gewoon aangaan.

Dan de oproep van de SP. Die had ik inderdaad gehoord, meneer Maassen. Ik was 'm heel eventjes vergeten. U had het over een uitwerking in een plan, maar als de overweging gewoon terugkomt in het document zelf, kan me zo voorstellen dat dat is wat u bedoelt. Toevallig hebben we de afgelopen week al over dit soort zaken gesproken. Ik weet niet of u de terugkoppeling uit Helmond heeft gezien; daar is volgens mij een memootje over gestuurd. Daar hebben we echt goed naar gekeken. Dus bij dezen ... Als ik me niet vergis, was dat uw suggestie.

Dan de vraag van Voorschoten Lokaal: dat heb ik inderdaad op die manier toegezegd. Dat ben ik dus nog steeds voornemens. Dat is eigenlijk wat ik zojuist ook heb gezegd.

Ik was net aan het schrijven over de vraag van D66 en toen was ik aan de beurt. Ik zie dat ik mijn zin niet heb afgemaakt. Kan de vraag worden herhaald?

Mevrouw **Wijnen** (D66): U heeft aangegeven dat u amendement 290 over het structureel meten van klantervaringen en het oprichten van een cliëntenpanel ontraadt, maar klopt het dat u heeft

gezegd dat u nadenkt over een alternatief om ervaringen van klanten in beeld te kunnen brengen en dat u daar op een later moment op terugkomt?

Wethouder **De Bruijn**: Dank aan D66 voor de herhaling. Wij kunnen daarop terugkomen. We hebben het daar ook al over gehad. We hebben daar onze ideeën over en wij denken dat we dit op een goede manier kunnen inrichten. Ik ga dus even kijken of dat terugkomt bij het uiteindelijke document of dat we dat los doen, maar dat is geen punt.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen vanuit de raad zijn beantwoord. Ik sluit dus de beraadslaging en we gaan over tot de stemmingen.

In stemming komt amendement 289 van de PvdA en GroenLinks.

Het amendement wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt amendement 290 van de PvdA.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 6 tegen 15 stemmen, waarbij de fracties van GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt amendement 291 van GroenLinks, de SP, de PvdA en D66.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Ik heb lang gewikt en gewogen over wat ik zou kiezen. Ik vertrouw er met de toezegging van de wethouder op dat er een menukaart komt, zoals dat genoemd is, om te kijken of we het toch ruimer kunnen maken dan het financiële kader waar we de hele avond over gediscussieerd hebben. Ik volg het advies van de wethouder. Nou ja, hij liet het over aan het oordeel van de raad, maar ik zal tegenstemmen. Ik zal echter wel in de gaten houden of er een menukaart komt.

Het amendement wordt met een digitale stemming verworpen met 9 tegen 12 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ervoor hebben gestemd.

In stemming komt het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ben teleurgesteld over de uitkomsten van de stemmingen. Dat is de reden waarom ik tegen dit voorstel moet stemmen.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. We stemmen nu over de kaders van het minimabeleid. Nu amendement 291 is verworpen, staat er in het voorstel een kader waarin de SP zich niet kan vinden, namelijk budgetneutraliteit. Daarom stemmen wij tegen het koersdocument.

De heer **'t Lam** (GroenLinks): Voorzitter. Ook GroenLinks zal tegen dit koersdocument stemmen, met tegenzin, want we vinden het een mooi stuk, maar gebrek aan financiën levert een onuitvoerbaar plan op. Bovendien heb ik, de discussie gevolgd hebbende, het gevoel dat ik niet meer weet wat de waarde van dit koersdocument is, want dat blijft bijzonder vaag.

Mevrouw **Wijnen** (D66): Voorzitter. Weinig nieuws na de voorgaande sprekers: ook wij zullen vanwege het verwerpen van het amendement tegen het plan stemmen.

Het geamendeerde voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met 12 tegen 9 stemmen, waarbij de fracties van D66, GroenLinks, de PvdA en de SP ertegen hebben gestemd.

In stemming komt motie 320 van de PvdA, GroenLinks en D66.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

9. Startnotitie Omgevingsvisie Voorschoten 2040 (raadsregistratienummer Z/24/083988/385925)

De **voorzitter**: De raad moet de Omgevingsvisie vaststellen. Het opstellen hiervan is een lang proces met verschillende fases. In de voorliggende startnotitie staat het proces beschreven. Ik wil een aantal fracties attenderen op hun beperkte spreektijd; dat zeg ik maar eventjes.

Mevrouw **Persoon** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. In de commissievergadering van 14 maart hebben wij uitvoerig gesproken over deze startnotitie. Na dat debat met z'n allen was dit voor Voorschoten Lokaal eigenlijk een hamerstuk, ook omdat de wethouder al onze vragen duidelijk heeft kunnen beantwoorden. We hebben hier op dit moment dus niet veel meer over te zeggen. Ik wil alleen nog één dingetje noemen. Voorschoten Lokaal heeft vragen gesteld over de investeringen die de afgelopen jaren al zijn gedaan, wat er tot nu toe gerealiseerd is en wat er nu nog over is aan budget. Ook hier hebben we een heel duidelijke uiteenzetting over gekregen. Motie 321 zullen wij steunen. Wij zien deze startnotitie als een gedegen stuk dat wij vast kunnen stellen, zodat de eerste fase nét op tijd klaar is.

Mevrouw **Van der Krogt** (GroenLinks): Voorzitter. Deze startnotitie is een startsein. In de volgende fase gaan we aan de slag om de ambities, de uitgangspunten en de belangrijkste opgaven voor de toekomst van Voorschoten vast te leggen. Het is belangrijk om het proces rond participatie goed te blijven volgen. We hebben bij het project Adegeest gezien hoe belangrijk dat is. Het is ook belangrijk om de ambities duidelijk op schrift te stellen en daadwerkelijk ten uitvoer te brengen. We staan positief tegenover de motie die de VVD gaat indienen om het werk niet dubbel uit te voeren. Ik zou zeggen: laten we beginnen.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Er ligt een enorm project dat gaat gebeuren. College, beschouw dit vooral als een kans om het vertrouwen van de inwoners te herstellen en banden aan te halen. Als raad hebben we niets aan uitkomsten zoals "een mooi groen dorp". Stel dus de goede vragen naar opvattingen. Vraag door bij inwoners. Vraag naar de onderbouwing, want dan krijgen we antwoorden die beter zijn dan dat we zo'n mooi groen dorp zijn met prachtige lindes in de Voorstraat, wat we allang weten. Motie 321 van de VVD lijkt ons zo vanzelfsprekend dat we ons eigenlijk afvragen waarom ze die wil indienen. Daar krijg ik straks dus graag een reactie op.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. We zijn ons ervan bewust dat het opstellen van een Omgevingsvisie een verplichting is vanuit de nieuwe Omgevingswet. Zo'n Omgevingsvisie is echter ook vormvrij. Dat betekent vrij vertaald dat je haar zo groot of zo klein kan maken als je wilt of als je verstandig lijkt. Kijkend naar wat de Omgevingsvisie volgens de Omgevingswet moet bevatten, hebben we het eigenlijk vooral over een beschrijving van de fysieke leefomgeving: bouwwerken, infrastructuur en watersystemen, waar we het vorige maand nog over hebben gehad. Volgens mij hebben we al behoorlijk wat onderzoeken, rapporten en visies die deze aspecten eigenlijk al raken. Ik zal ze, gelet op het tijdstip, niet allemaal noemen, maar onze oproep is dus om pragmatisch te werk te gaan. Uit de stukken die wij hebben gekregen en gelezen en ook naar aanleiding van wat in de commissievergadering is besproken, kwam bij ons een beetje het gevoel op dat er een hele kerstboom wordt opgebouwd terwijl je overal in je huis al mooie kerststukjes hebt staan. Onze oproep is dus: ga gewoon pragmatisch te werk, haal de rode draad uit al die onderzoeken en betrek ook de participatie. Participatie heeft ten grondslag gelegen aan heel veel visies die zijn opgesteld, vrij recentelijk nog. Laten we dus eerst kijken wat we hebben en welke punten we het eerst moeten oppakken. En zorg voor de integraliteit. Ik snap echt dat daar misschien een extra stukje participatie of wat dan ook voor nodig is, maar om die oproep kracht bij te zetten - want dat is in de praktijk helemaal niet altijd vanzelfsprekend - dien ik motie 321 in. De motie luidt:

"Motie 321.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 april 2024,

constaterende dat:

- a. het met de inwerkingtreding van de Omgevingswet voor de gemeente verplicht is om een Omgevingsvisie te hebben;*
- b. de Omgevingsvisie 2040 een strategische visie is voor de gehele fysieke leefomgeving;*

overwegende dat:

- c. voor veel beleidsdomeinen die in de Omgevingsvisie (moeten) worden opgenomen, al sectoraal beleid bestaat;
- d. veel van dit beleid, zoals het IWKp, de beheerplannen en de Woonvisie, recent door de Voorschotense raad voor meerdere jaren zijn vastgesteld;
- e. aan het vormgeven van dit beleid doorgaans burgerparticipatie ten grondslag ligt;
- f. de Omgevingsvisie 'vormvrij' is, hetgeen betekent dat de Omgevingswet niet voorschrijft in welke vorm of format de gemeente de Omgevingsvisie maakt;

verzoekt het college de realisatie van de Omgevingsvisie 2040 op een dusdanige manier vorm te geven dat in beginsel niet alle beleidsdomeinen opnieuw worden vormgegeven, maar dat in eerste instantie het al geldende beleid wordt samengevoegd, waarna wordt bekeken op welke beleidsdomeinen aanvulling of toevoeging nodig is,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dit is met name geen hamerstuk omdat ik in de commissie geen spreektijd meer had toen we dit behandelden en ik er toch nog het een en ander over wilde zeggen. Het punt is namelijk dat je je zou kunnen afvragen wat dit toevoegt, behalve dan dat het een verplichting is. Als ik goed geïnformeerd ben, is het laatste grote bestemmingsplan van Voorschoten inmiddels uit 2012, dus twaalf jaar oud, en is er gewacht met een nieuw bestemmingsplan omdat de Omgevingswet eraan kwam. Maar dat duurde, duurde en duurde. Nu is de wet er eindelijk. We moeten dus iets gaan maken wat het bestemmingsplan uit 2012 gaat vervangen. Dat gaat over de inrichting van het hele dorp en wat we ermee willen. Inspraak is dus essentieel. Aan de ene kant begrijp ik heel goed dat het college zegt: we willen de inspraak per fase inrichten en we gaan dat niet van tevoren vastleggen, want dan kunnen we er niet meer op sturen. Maar aan de andere kant geeft dat ons als raad te weinig handvatten om te zeggen: college, hier kun je mee aan de slag. Ik zou daar graag wat meer zekerheid over willen, maar misschien is het gewoon voldoende als het college de raad aangeeft dat het in de verschillende fases aan de raad rapporteert over hoe die inspraak is gelopen en dat het de raad daarbij betreft.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. We hebben in de commissie al aangegeven dat dit een mooi leesbaar stuk is en we hebben daar complimenten voor uitgesproken. Wat ons betreft had dit dan ook een hamerstuk mogen zijn. Inmiddels ligt er van de VVD een motie. Daar heb ik wel een vraag over. Bij de beantwoording van de vragen die wij hebben gesteld, heeft het college ook daarop gereageerd, onder andere met: "Vanzelfsprekend zullen wij het gesprek met de raad en de samenleving niet blanco aangaan. We nemen de opgaven en ambities die in de verschillende beleidsdocumenten al zijn vastgelegd, als vertrekpunt." Dat is volgens mij precies waar de VVD nu de motie over heeft opgesteld. We hebben dus vooral een vraag aan de wethouder. Wat ons betreft is de motie dus niet nodig, want het college zal het raadsvoorstel toch al overeenkomstig uitvoeren. Klopt dat? Kan de wethouder daar wat meer over vertellen?

De **voorzitter**: Ik vraag de wethouder om kort en bondig te antwoorden, gezien de tijd die daarvoor nog beschikbaar is. Ik heb volgens mij één vraag gehoord en er is de ingediende motie.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. In reactie op de inbreng van mevrouw Schroot van D66: dank voor uw suggestie. De betrokkenheid van onze samenleving is inderdaad essentieel, want we moeten dit samen gaan doen. Overigens bent u, zoals alle raadsleden, natuurlijk van harte uitgenodigd om uw betrokkenheid te tonen, mee te denken en mee te doen.

Wat motie 321 betreft: ja, dat is exact wat we voornemens zijn te gaan doen. Mocht dat overigens anders blijken te zijn, dan bent uzelf betrokken genoeg om daar dan het nodige van te vinden. U ziet dit in de uitwerking van de vijf fases staan. Er zijn dus al tal van bijstuurmogelijkheden ingebakken in het voorstel. We gaan dus toch al doen wat in de motie staat. Het is vervolgens aan u om de motie wel of niet in stemming te brengen, maar zij zal niet veel impact hebben op wat we met elkaar zullen gaan doen.

Ik moet de heer Maassen een bijzonder woord van dank geven voor het feit dat hij in de commissie geen spreektijd meer had, want anders had ik hier vanavond nog minder te doen gehad. Daarvoor

dus in ieder geval hartelijk dank. En wat "te weinig handvatten" betreft: ook daarvoor geldt dat u, kijkend naar de fases, er ten volle bij bent. U komt dus aan bod.

De **voorzitter**: Ik constateer dat alle vragen vanuit de raad in de eerste termijn zijn beantwoord. We gaan naar de tweede termijn.

Mevrouw **Schroot** (D66): Voorzitter. Ik kan het ook met een stemverklaring doen, maar wij kunnen natuurlijk niet tegen de motie stemmen, want dat zou heel vreemd zijn. Maar zij heeft wat ons betreft geen toegevoegde waarde.

De heer **Lavrijsen** (VVD): Voorzitter. Het is in elk geval goed om te merken dat het college eigenlijk op dezelfde lijn zit. Ons gevoel was in de commissievergadering oprecht toch wat anders. Ik wil de motie in stemming laten brengen om het belang hiervan te benadrukken. Ik denk dat het gewoon belangrijk is dat we vooral niet te veel gaan doen, maar wel gaan doen wat nodig is.

Nog één punt; ik heb nog even spreektijd. Ik ga niet amenderen, maar een passage op pagina 10 heeft ons buitengewoon verbaasd, namelijk dat als we de Omgevingsvisie op tijd af hebben, voor 2026, dit Voorschotense politieke partijen de gelegenheid biedt om de inzichten uit de Omgevingsvisie te benutten voor hun partijprogramma's. Dat was de argumentatie om de Omgevingsvisie eigenlijk eerder dan nodig is vast te stellen. Het is hartstikke sympathiek dat het college met ons meedenkt, maar een Omgevingsvisie is niet bedoeld om de politieke partijen van dienst te zijn om vervolgens in campagnetijd elkaar vliegen af te vangen of wat dan ook. Ik zou dit soort overwegingen om een termijn naar voren of naar achter te trekken, in het vervolg dus echt liever niet willen zien.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik ga maar gelijk in op de motie. Wij hebben eerder al eens aangegeven dat moties die de uitvoering van het college niet daadwerkelijk wijzigen ten opzichte van het raadsvoorstel, natuurlijk overbodig zijn. Daarom zullen wij niet voorstemmen.

De **voorzitter**: Ik heb geen vragen gehoord. Is dat juist, wethouder?

Wethouder **Van der Elst**: Ja, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat sluit ik met uw goedvinden de beraadslaging. We gaan over tot de stemming.

In stemming komt het voorstel.

Het voorstel wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

In stemming komt motie 321 van de VVD.

De **voorzitter**: Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen.

Mevrouw **Van der Wende** (CDA): Voorzitter. Ik herhaal het toch nog even, want dan wordt het ook als zodanig genotuleerd. Wij stemmen in dezen tegen moties die niet daadwerkelijk de uitvoering van het college wijzigen.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met 17 tegen 4 stemmen, waarbij de fractie van het CDA ertegen heeft gestemd.

10. Financiële indexatie gemeenschappelijke regelingen

De **voorzitter**: Vorige week is in de commissie Burger en Bestuur al gesproken over de kostenontwikkeling van de gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn de samenwerkingsverbanden waarin de gemeenten samenwerken. De commissie heeft gevraagd om dit onderwerp ook in de raad te behandelen. Er zal een motie worden ingediend door de Partij van de Arbeid. Ik wijs de heer Posthuma erop dat hij nog 1 minuut en 31 seconden heeft voor de toelichting van de motie. Ik stel voor dat we de politieke lijn aanhouden, want de technische discussie is wellicht al uitgebreid aan de orde geweest in de commissie Burger en Bestuur.

De heer **Posthuma** (PvdA): Voorzitter. Ik ga mijn best doen om het snel te doen. Zoals u al zei, is er al een redelijke discussie geweest in de raad, waarin we het issue hebben uitgelegd. Nogmaals wil ik de heer De Graaf, ons burgercommissielid, en de ambtenaren hartelijk danken voor al het werk dat hierin is gegaan. Het is mooi dat de heer De Graaf de afgelopen week met diverse partijen contact heeft gehad en uiteindelijk tot een tekst is gekomen die unaniem onderschreven wordt door alle partijen. Daar zijn we heel blij mee. Even voor de bewoners thuis die het nog niet helemaal mee hebben gekregen: het gaat om de gemeenschappelijke regelingen, de samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten, zoals de belastingheffing en bijvoorbeeld ook de veiligheidsregio. Daarvoor krijgen we compensatie vanuit het Rijk en het Gemeentefonds, maar een deel van die compensatie hebben we niet gekregen en moeten we uit eigen zak betalen. Dat is structureel € 106.000. We vinden dat we daar als gemeente en als gemeenteraad zelf over gaan en we vinden dat we daarvan een principiële punt moeten maken naar de commissie die dat samen heeft gedaan, niet voor 2025 maar wel voor volgend jaar, voor 2026. Ik roep, zoals ook in de motie staat, alle partijen op om dit te delen met de verschillende gemeenteraden, maar wat ik in ieder geval ga doen, is dat ik dit heel actief onder de aandacht ga brengen bij de partijen bij mij in de regio, zodat dit in meer raden aandacht gaat krijgen. Ik heb nog zeven seconden. De motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks, de VVD, het CDA, D66 en Voorschoten Lokaal, luidt:

"Motie 323.

De raad van de gemeente Voorschoten, in vergadering bijeen d.d. 11 april 2024, gehoord de beraadslaging,

constaterende dat:

- a. de bestuurlijke werkgroep FGKR van de gemeenten in Hollands Midden op 1 november 2023 de gemeenschappelijke regelingen adviseert in hun begrotingen 2025 ter compensatie van loon- en prijsstijgingen uit te gaan van een indexatie van 11,1% voor beloning werknemers en 3,7% voor netto materieel (prijzen). Het gewogen gemiddelde bedraagt 9,25%;*
- b. de ervaring leert dat de gemeenschappelijke regelingen dit advies overnemen en verwerken in hun ontwerpbegroting die jaarlijks in het voorjaar ter zienswijze aan de gemeenteraden wordt voorgelegd;*

voorts constaterende dat:

- c. de werkgroep FGKR in zijn advies afwijkt van de methodiek die al jaar en dag wordt toegepast bij de bepaling van de indexatie (zie het antwoord van het college op vraag 4 van de PvdA van 6 maart 2024);*
- d. door deze afwijking in het gewogen gemiddelde van 9,25%, een compensatie van 2,2% is opgenomen die gemeentes zelf nooit hebben ontvangen via het Gemeentefonds;*
- e. dit onderdeel van het advies daarom strijdig is met het uitgangspunt dat de definitieve compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen die gemeenschappelijke regelingen ontvangen, dezelfde is als de definitieve compensatie die gemeentes via het Gemeentefonds krijgen;*
- f. de gemeente Voorschoten hierdoor in de meerjarenbegroting structureel € 106.000 extra moet vrijmaken, hetgeen overeenkomt met een investeringsruimte van € 4,24 miljoen bij een afschrijvingstermijn van 40 jaar;*

spreekt uit dat:

- 1. de compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen die gemeenschappelijke regelingen ontvangen, dezelfde dient te zijn als die de gemeentes via het Gemeentefonds krijgen;*
- 2. zuiverheid gebiedt dat een technische berekening die ten grondslag ligt aan de compensatie voor loon- en prijsstijgingen, onderscheiden moet zijn van eventuele taken-middelendiscussies in de aanloop op het zg. 'ravijnjaar';*
- 3. bij zienswijzen over de hoogte van de indexeringsrekening voor 2025 rekening te houden met het stadium van begrotingsvoorbereiding bij de gemeenschappelijke regelingen (behoorlijk bestuur);*

4. uitsluitend voor het begrotingsjaar 2025 in te stemmen met de extra compensatie van 2,2% als onderdeel van het gewogen gemiddelde van 9,25%;
5. initiatieven moeten worden genomen om structurele doorwerking van genoemde 2,2% naar de begrotingsjaren 2026 en verder te voorkomen;

verzoekt het college:

6. de voorzitter van de bestuurlijke werkgroep FGKR schriftelijk te informeren over deze uitspraak van de raad en te verzoeken dit mee te nemen in de advisering voor 2026;
7. de wethouders van Financiën van de gemeenten in Hollands Midden schriftelijk te informeren over deze uitspraak van de raad;
8. in bestuursvergaderingen van gemeenschappelijke regelingen over de begroting 2025 melding te maken van deze uitspraak;

verzoekt de griffie:

9. de gemeenteraden van Hollands Midden schriftelijk te informeren over deze motie en daarbij te vermelden dat de gemeenteraad van Voorschoten een reactie op prijs zou stellen,

en gaat over tot de orde van de dag."

De heer **Reinke** (VVD): Voorzitter. We willen inderdaad ontzettend veel waardering uitspreken voor de noeste arbeid van de PvdA-fractie hierin. Zonder de discussie te herhalen: dit is heel relevant voor het steeds maar krimpende beslissingsbudget dat wij hier in de gemeente hebben. Daarom is het heel goed dat dit signaal wordt gegeven en verspreid. We hopen dat dit zaadje bij de verschillende gemeenteraden en wethouders van Financiën geplant wordt en dat dit dan als een eenduidig verhaal naar de werkgroep kan worden gecommuniceerd.

De heer **Deuzeman** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hadden als fractie wat moeite met de motie zoals we die uit Oegstgeest kregen. Die was te veel "van dik hout zaagt men planken" en te veel gewoon een botte taakstelling. Er stonden ook wat storende fouten in de tabel; dat hielp niet. De fractie van de Partij van de Arbeid heeft het goed opgepakt. Er ligt hier een afgewogen motie. Daar willen wij ook onze complimenten voor geven; daarmee sluiten we ons aan bij de VVD. We hoorden de wethouder in de commissie zeggen dat de P&C-cyclus van de gemeenschappelijke regelingen hiervoor eigenlijk het geëigende moment is, maar we denken dat we met de in deze motie gekozen aanpak ruimte geven om daarop aan te sturen en om dat op die manier op te pakken. We zullen deze motie steunen, omdat het inderdaad onverteerbaar is dat financiële beperkingen de gemeenten dubbel raken door de oplopende kosten bij de gemeenschappelijke regelingen. Dat zijn vaak regelingen die wettelijke taken uitvoeren die we van het Rijk gekregen hebben, maar we willen hier nogmaals benadrukken dat we ons niet tegen elkaar uit moeten laten spelen. Het Rijk weet met die verdeel-en-heerstactiek - geld naar de gemeenten en dan weer doorspelen - de decentrale overheid af te knijpen en vervolgens zelf buiten schot te blijven. We denken dus dat we naast de inzet om ervoor te zorgen dat die lasten eerlijk verdeeld worden, ook moeten blijven inzetten op het beëindigen van het afknijpen en op betere financiering van wat hier in de regio moet gebeuren.

De **voorzitter**: Meneer Maassen, u heeft nog drie seconden. U krijgt maar één zin met tien woorden. Dan is de tijd echt om.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ook hier geldt dat de SP niet mede heeft ondertekend omdat ik in de voorbereiding op vakantie was. Wij willen deze motie graag medeondertekenen en steunen het voorstel.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. In aanvulling op de mooie woorden die reeds gezegd zijn - want volgens mij zijn we hier allemaal eensgezind in; dat is mooi - is het wel zo dat kostenbeheersing en kiezen voor een duidelijke methodiek één ding is, maar dat we, als we zeggen dat we iets niet laten doen door een gemeenschappelijke regeling, het zelf moeten doen. Dat heb ik ook in de commissie gezegd. Die politieke keuze willen we zelf als raad kunnen maken. Ik denk dat we dat met deze motie kunnen doen. Daarom steunen wij de motie.

Mevrouw **Kortekaas** (CDA): Voorzitter. Zoals gememoreerd door een aantal fracties is de motie ontstaan naar aanleiding van een motie in de buurgemeente Oegstgeest, die daar aan de orde is gesteld en naar ons toe is gestuurd. Dat heeft voor de PvdA aanleiding gegeven om veel vragen te stellen. Die vragen zijn beantwoord, maar dat gaf aanleiding tot nog meer vragen. Er is een memo gevolgd en er is vorige week een discussie in de commissie Burger en Bestuur geweest. Dat was een heel prettige discussie met een heel mooie uitkomst, die vanavond besproken wordt. Wij hebben daarbij zelf gepleit voor een raadsbreed draagvlak voor de motie. Dat is gelukt. Daarvoor willen we onszelf prijzen voor onze inzet hiervoor met z'n allen. Zeker meneer De Graaf heeft daar veel tijd en energie in gestoken. Wij willen ook een oproep aan alle fracties doen om naast het voorstel in de motie om de griffie dit te laten rondsturen, ook onze eigen partijen in de regio te benaderen en aandacht te vragen voor onze motie. Dat willen wij vragen als sluitstuk voor het hele verhaal. Hiermee geven wij aan dat wij de motie zeker een warm hart toedragen.

De heer **Van Duivendijk** (Voorschoten Lokaal): Voorzitter. Er is inderdaad al veel gezegd. Aan dit onderwerp hebben we zowaar een hele B&B-vergadering besteed. Dat hoeven we gelukkig niet te herhalen. We hebben daar onze visies gedeeld over nut en noodzaak van gemeenschappelijke regelingen en natuurlijk de automatische stijging van de kosten, waar eigenlijk helemaal geen logica in zit, behalve dan dat er onderaf - als je dat bij een gemeenschappelijke regeling zo zou kunnen noemen - een voorstel wordt gedaan in de zin van: we hebben dit nodig. Vervolgens komen we erachter dat we daar geen dekking voor krijgen vanuit de rijksoverheid. Er is al gezegd dat Oegstgeest een beetje de firestarter van deze hele discussie was. Wij sluiten gelukkig met de hele raad aan bij deze kritische noot, maar wel op onze eigen Voorschotense manier. Wij als Voorschoten Lokaal hebben deze automatische indexering van de kosten al "zelfrijzend bakmeel" genoemd; dat doe ik nu dus weer. Het is dus goed dat we daar een beetje een rem op zetten door een signaal af te geven door in dit geval de 2,2% die extra werd gevraagd ten opzichte van wat wij van de rijksoverheid krijgen, ter discussie te stellen. We zijn dus erg blij dat motie 323 door de hele raad wordt onderschreven. Dat vinden wij ook zeer nuttig. Dank ook weer aan de heer De Graaf van de PvdA voor alle noeste arbeid, zoals ook zijn fractienaam aangeeft. Het lijkt namelijk wenselijk om dit signaal op meerdere plekken af te geven. We hebben natuurlijk begrotingsbehandelingen waar we dit kunnen doen. We moeten ook niet vergeten dat ook de wethouders van Financiën van de regio een brief naar de gemeenschappelijke regelingen hebben gestuurd om tot bezuinigingen te komen. Het is dus niet zo dat we vanuit het college of vanuit alle wethouders een afwachtende houding hebben gehad, maar een extra signaal afgeven dat ongedekte verhogingen niet in ons Voorschotense straatje passen, is volgens mij heel erg nuttig. Vandaar dat we erg blij zijn met deze motie, die wij dus ook mede hebben ondertekend. We zullen ervoor stemmen.

Wethouder **Van der Elst**: Voorzitter. We hebben het uitgebreid hierover gehad. Er zijn schriftelijke vragen beantwoord, er was een technische sessie en er was een complete commissievergadering. Toch blijft de afdrank aan de kant van het college dat in de inmiddels beroemde FKGR-brief twee dingen staan: ten eerste een kaderstellende indexatie die geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen en ten tweede de opdracht - lees dat maar als een opdracht - om met een nota te komen waarin bezuinigingsvoorstellen aangekondigd worden, te effectueren in 2026 en daarna. Dit betekent dat het college geen aanleiding ziet en dus niet voornemens is om vanavond in een staat van blinde paniek uit te barsten als de motie raadsbreed aangenomen wordt, want we begrijpen natuurlijk het punt dat u wilt maken. We laten de motie dus graag over aan het oordeel van de raad.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

Mevrouw **Mieremet** (D66): Voorzitter. Ik heb best nog veel spreektijd. Nee, ik wil de wethouder danken. Hoewel we zijn sentiment of eigenlijk het sentiment van het college kennen, is het fijn om te horen dat hij op deze manier in de wedstrijd staat.

De **voorzitter**: Er zijn geen vragen meer gesteld. Ik sluit dus de beraadslaging en we gaan over tot de stemming.

In stemming komt motie 323 van alle fracties.

De motie wordt met een digitale stemming aangenomen met algemene stemmen.

11. Overig

Van dit agendapunt wordt geen gebruik gemaakt.

12. Sluiting

De **voorzitter**: Ik dank u weer voor deze fijne avond in deze raadzaal. Dit was de laatste raadsvergadering in deze raadzaal. Er zijn nog twee commissievergaderingen in deze mooie stoelen aan deze mooie tafels voordat de opknapbeurt gaat beginnen. Ik wilde zeggen: neem uw eigen stoel mee naar huis. Maar we hebben nog twee commissievergaderingen. Dat zal ik dus maar niet doen.

De voorzitter sluit om 22.58 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 23 mei 2024.

De griffier,

De voorzitter,

Drs. B.J. Urban

Drs. N. Stemerding